

SCHAAKSCHAKERINGEN

Maandblad-Contributie per jaar f 35,--

No. 194 Februari 1985

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers.

Kon. goedgekeurd bij K.B. no. 48 d.d. 11-2-69.

Bestuur Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Voorzitter	: L.C.M. Diepstraten, Heideveldweg 20, 1251 XN Laren (NH)	Tel. 02153-86241
Secretaris	: R. de Jong, Postbus 177, 1700 AD Heerhugowaard	
2e secretaris en ledenadministrateur	: H.P.J. Visser, Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn	Tel. 055-412425
Penningmeester	: S. Sieswerda, Mariken van Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort Giro 1365400 ten name van "De Penningmeester Ned. Bond v. Correspondentie Schakers N.B.C. Amersfoort	Tel. 033-755018
Alg. wedstrijdleader	: H.J. Mostert, Boedapeststraat 34, 2034 CZ Haarlem	Tel. 023-330667
Wedstrijdsecretaris	: A. Breidenbach, Elzenhof 15, 1775 GG Middenmeer (NH)	Tel. 02270-2059
Redacteur	: R. Feytens, Vasco da Gamastraat 8, 5223 RB 's-Hertogenbosch	Tel. 073-217226
Propagandaleider	: G.K.P. van den Haak, Muiderslotweg 106, 2026 AS Haarlem	Tel. 023-373272

CONTRIBUTIEBETALING

Nogmaals willen wij de leden, die tot nu toe de door hen verschuldigde contributie over het bondsjaar **1984/1985** niet voldeden, verzoeken thans per ommekeer te gireren. Dit kan met de nog in Uw bezit zijnde acceptgirokaart, doch kan ook door middel van een normale overschrijvingskaart of per bankopdracht.

Ná 15 maart a.s. zullen wij helaas genoodzaakt zijn voor het innen van de contributie een verhoging van f 2,50 te berekenen voor te maken kosten.

Laat U het zover niet komen?

Namens het N.B.C.-bestuur
S. Sieswerda - penningmeester

In tegenstelling tot ons bericht in het januari-nr. 1985, pagina 2, zullen de voorronden van het 11e propagandabekertoernooi pas worden afgesloten per **30 juni 1985** (de bedoeling was eerst per 31 maart 1985).

Uit diverse reacties die zijn binnengekomen, is nu gebleken dat late gestarte BV-83-groepen nog niet heel ver gevorderd zijn, vanwege de poststaking van eind 1983!

De 2e ronde van het 11e bekertoernooi zal gestart worden medio augustus 1985. Willen de bekeraars van deze mededelingen nota nemen.

**JAARVERSLAG VAN DE WEDSTRIJDLEIDER
OVER HET BONDSJAAR 1983/1984**

Tengevolge van het feit dat ook een wedstrijdleider als bestuurslid van de NBC betrokken is bij een aantal zaken, die niet direct met het doen spelen of organiseren van correspondentieschaakwedstrijden van doen hebben, kan ook hij als zijn visie over het afgelopen bondsjaar het predikaat "Consolidatie" geven. Over die andere zaken zal ongetwijfeld door de andere functionarissen ten aanzien van hun eigen terrein worden bericht, zodat U onderstaand uitsluitend het verslag vindt van de wedstrijdgebeurtenissen in het afgelopen jaar.

Zoals gebruikelijk dient een dergelijk verslag echter te beginnen met een woord van hartelijke dank aan al diegenen, die door hun belangeloze medewerking op diverse gebieden het spelen van die wedstrijden mogelijk gemaakt hebben. Het is goed U zo af en toe eens te realiseren hoe veel vrije tijd om niet wordt gestopt in het begeleiden van Uw wedstrijden!

De op alle gebieden van ons maatschappelijk leven gekonstateerde toename van agressie lijkt op ons gebied door te sijpelen, verwoord in een toenemend aantal beroepszaken en in confrontaties, die feitelijk met correspondentieschaken niets van doen hebben. Het bestuur stelt het op prijs indien alle leden onze zo fraaie sport uitsluitend zouden willen blijven benutten voor het spelen van een goede partij schaak en het streven naar vriendschappelijke kontakten!

In ons vorig jaarverslag meldden wij, dat de heer **H. Kramer** (Giekerk) in het engelse jubileumtoernooi de ICCF-Meestertitel verworven had. Het is bijzonder plezierig nu te kunnen mededelen dat hij in datzelfde toernooi in één ruk is doorgestoomd naar de ICCF-Grootmeestertitel, welke waardigheid hem op het kongres 1984 van de Internationale Bond inmiddels officieel is toegekend. De heer Kramer werd daarmee de 6e ICCF-grootmeester in onze Bond!

Over de KAMPIOENSGROEPEN - naar onze mening nog altijd de belangrijkste nationale gebeurtenis - kan bericht worden, dat de 12e editie inmiddels een prooi is geworden voor de heer **G.J. Timmerman** (Capelle a/d IJssel). Hij slaagde er als eerste in de NBC geschiedenis in, de kampioenstitel voor de tweede maal op zijn naam te schrijven, ditmaal met een score van 11½ uit 14. Hoewel de groep nog niet is uitgespeeld, staat met de heer **A. Sprinkhuizen** (Krommenie) een sterke 2e-prijswinnaar vast, terwijl de heer **M.D. Etmans** (Bunnik) ditmaal op een ongedeelde derde plaats beslag legde. Na afloop van het toernooi hopen wij U in Schaakschakering de volledige tabel te presenteren.

Met als startdatum 15 november 1983 ging inmiddels het **13e kampioenstoernooi** van start, waarin uitkomen M. Etmans (Bunnik) - J. Thorn Leeson (Lisse), J.S. Helsloot (Aalsmeer) - W.J. Nunnikhoven (Amersfoort) - A. van Beek (Nieuwegein) - G. van Buuren (Krimpen/IJssel) - K. Hartog (Wassenaar) - M. Wise (Vlissingen) - A. Pagel (Bergen) - R. Jongman (Groningen) - P. Goossens (Delft) - C. van Bommel (Den Haag) - A. Timmerman (Rotterdam) - J. Houtman (Groningen) - Ir. J. Elzerman (Haarlem).

Tot dusver is slechts 1/3 van het aantal partijen beëindigd, zodat op grond daarvan iedere voorspelling voorbarig is. Wij verwachten, dat de deelnemers in ieder geval in een zodanig tempo zullen spelen, dat deze groep met ons volgend jaarverslag als beëindigd kan worden aangekondigd.

Het aantal aanmeldingen voor de **14e editie van de kampioenswedstrijden** rechtvaardigt de verwachting, dat deze wedstrijd - bijna traditioneel - tegen het einde van 1984 zal kunnen beginnen.

Voor de **nederlandse kwalificatiegroepen** blijkt nog steeds een verheugende belangstelling. Dat moge blijken uit de volgende gegevens:

In het verslagjaar werden 101 (134) groepen gestart en wel in de M-Klasse 11 (15), in de H-klasse 22 (27), in de I-Klasse 18 (25), in de II-Klasse 27 (35) en in de III-Klasse 21 (32).

De SALDO-wedstrijden blijken nog steeds aan hun doel te beantwoorden. Vooral het beginnend lid kijkt hier eens rustig de kat uit de boom en ook zij, die niet meer zo hechten aan het competitie-element komen hier volledig aan hun trekken en dingen toch ieder jaar mee naar enkele prijsjes, die jaarlijks naar de stand van 1 april worden uitgereikt. Na de prijsuitreiking en schoning van de saldoladder telden wij voor deze wedstrijden in het verslagjaar 124 nieuwe deelnemers.

Ook de NBC-Thematoernooien blijven in de smaak vallen.

Voor het thema **ENGELS/JOEGOSLAVISCH** eindigde de A-Finale in een overwinning voor R. Klinkers (Heerenveen) en D. Joziase (Alphen/Rijn). De finales in de B en in de C groep konden nog niet worden afgesloten, terwijl in het **LETTISCH GAMBIET** inmiddels de tweede ronde van start ging met in de A-groep 20 en in de B-groep 14 deelnemers.

Recente informatie van wedstrijdleader Weening leert ons, dat ook de wedstrijden om het zogenaamde **PROVINCIALE KAMPIOENSCHAP** goede vorderingen maken. Deze wedstrijden waren uitsluitend opengesteld voor spelers uit de IIe klasse, die twee voorronden van resp. 7 en 6 teams van 6 spelers afwerkten om tot een finalepoule te komen. Bij het afsluiten van dit jaarverslag zal deze inmiddels zijn geformeerd en net zijn begonnen. Het valt te overwegen deze geslaagde proef te herhalen, waarbij kan worden gedacht aan afzonderlijke wedstrijden van teams met spelers uit I en II-Klasse, resp. aan gemengde teams met bijvoorbeeld drie spelers uit beide genoemde klassen. Wij zullen het op prijs stellen hierover de mening van de vergadering te horen en U eventueel een voorstel via ons maandblad aanbieden.

In het verleden moest helaas enkele malen melding worden gemaakt van problemen die zich rond de **PROPAGANDA-BEKERTOERNOOIEN** voordeden. Op onze vorige vergadering gaf U de heer van der Haak (Haarlem) machtiging die zaken opnieuw te ordenen en wij prijzen ons gelukkig te kunnen mededelen, dat Uw keuze een gelukkige bleek. Zij het soms met enige vertraging zijn alle rechthebbenden uit vorige toernooien ingedeeld en inmiddels in volle strijd gewikkeld om tot een volgende ronde te geraken, resp. de beker te winnen. Hoe groot het vertrouwen van onze leden - en niet-leden! - in de NBC is, blijkt wel uit het feit, dat het 11e propagandabekertoernooi, dat in het verslagjaar werd ge-

start, opnieuw een rekordaantal deelnemers (565) telde. Voor het komende jaar staat de afronding van alle lopende groepen en de start van de daaraanvolgende cyclus op het programma, waarbij dan overwogen wordt ook de voorronde van het 12e Propagandabekertoernooi te gaan aankondigen. Voor deze laatste wedstrijd verwijzen wij naar de publicaties die hieromtrent zullen worden gedaan zowel in ons eigen maandblad als in andere schaakpublicaties.

Met trots presenteerden wij U in ons vorig jaarverslag het deelnemersveld in de **NBC-15/VOLMAC** (in dankbare herinnering aan mevrouw Bertl von Massow) **GROOTMEESTER-** en **MEESTERTOERNOOIEN**. In het grootmeestertoernooi zijn inmiddels 44 van de 105 partijen beëindigd. Onze landgenoot **Bouwmeester** lijkt met 6 uit 9 goede kansen te hebben, doch Richardson (Groot Britannië) ligt met 3 uit 4 op de loer, evenals Rittner (DDR) met 1½ uit 2. Voor onze landgenoten ziet het er naar uit, dat slechts op titels mag worden gehoopt voor **G.J. Timmerman** (Capelle/IJssel) en **T. Wiersma** (Sint Annaparochie).

In het meestertoernooi kwamen 43 partijen van totaal 78 tot een beslissing. V.d. Tak staat met 7 uit 11 ongeslagen aan de kop en bevestigde tevens zijn meestertitel. Als grootste kanshebber op de hoofdprijs moet echter **D.D. van Geet** worden aangemerkt, die 6½ uit 7 scoorde en daarmee slechts een half puntje verwijderd is van zijn tweede meestertitel (hij is al bordmeester). Ook de Noor Orseth hoeft uit zijn twee resterende partijen nog maar een half punt te scoren - hij heeft nu 6½ uit 10 - om tot ICCF-meester te worden bevorderd, terwijl de Fin J. Yrjölä met 4 uit 7 zowel voor een hoge klassering als voor een titelnorm zeker nog in de running is.

Voor een wedstrijdleider is het prettig te mogen vaststellen, dat de deelnemers in het algemeen de sfeer van de toernooien goed aanvoelen en het hem dus weinig lastig maken!

Met dank aan de teamcaptains kan nu al worden vastgesteld, dat de verschillende NBC-teams met volle inzet bezig zijn de hun opgelegde taken te vervullen. Hoewel de meeste partijen nog volop worden gespeeld, wagen de teamcaptains het met gematigd optimisme vooruit te kijken, zodat goede hoop mag worden gekoesterd voor eervolle resultaten in de voorronde van de **IXe LANDENOLYMPIADE**, in de voorronde van het **IIIe Europese Teamkampioenschap** en in de finale van het **Ile Europese Teamkampioenschap**. Vanzelfsprekend hopen wij, dat de teamcaptains en spelers gezamenlijk zullen komen zowel tot finaleplaatsen voor onze teams als tot individueel goede resultaten. De samenstelling van de teams is in het algemeen ook op combinatie van deze beide doeleinden gebaseerd.

Uit het voorgaande moge blijken, dat de sterkere spelers bij het NBC in het algemeen goed aan hun trekken kunnen komen. Onze overige leden krijgen volop gelegenheid ervaring in internationale wedstrijden in de zogenaamde **VRIENDSCHAPPELIJKE LANDENWEDSTRIJDEN** op te doen. Dat hiervoor grote belangstelling is moge blijken uit het feit, dat veelal al méér liefhebbers zich aanmelden dan er geplaatst kunnen worden. Om een objectieve indeling mogelijk te maken, hanteerden wij als criterium de datum van het poststempel als er een keuze gemaakt moest worden. Inmiddels moest daarbij zelfs het uur van afstem-

peling in een enkel geval de doorslag geven. Niet alleen het aantal liefhebbers is verheugend, ook de kwaliteit van de deelnemers blijkt in deze wedstrijden toe te nemen. Immers, in het verleden moest vaak een teamnederlaag worden geïncasseed - meedoen is immers belangrijker dan winnen? - doch het is voor Uw wedstrijdleader toch ook wel eens leuk ook hier overwinningen te kunnen melden!

In het verslagjaar werden de wedstrijden tegen de DDR, Schotland en West Duitsland beëindigd. Het eerste, toch vrij sterke schaakland, kon worden geklopt met 49-45. Tegen Schotland kon een 61½-54½ winst worden geboekt, terwijl wij tegen West Duitsland na twee eerdere nederlagen met 80-64 tot een vrij ruime revanche kwamen. Er lopen nu nog:

Engeland	97	borden	-	dubbelrondig	Stand:	71½-76½
Cuba	36	"	"	"	:	0 - 1
Frankrijk	45	"	"	"	:	2 - 2
Oostenrijk	"	"	"	"	:	Nog geen uitslagen.

Beloofden wij vorige maal opnieuw naar interessante tegenstanders om te zien, dan kunnen wij daarvan inmiddels een voorlopig bewijs leveren door mede te delen, dat onderhandelingen gaande zijn in het verslagjaar te komen tot wedstrijden tegen de Oekraïne en de Verenigde Staten van Amerika! Ook hieromtrent vindt U in Schaakschakeringen naar wij hopen spoedig nadere informatie.

Uw wedstrijdleader heeft getracht zijn jaarverslag zo beknopt mogelijk te maken. Het grote aanbod van evenementen dat de NBC nu eenmaal voor haar leden biedt, is er toch de oorzaak van, dat veel van Uw tijd werd gevraagd. Wij hopen daarmee echter ook te hebben aangetoond, dat de NBC er naar streeft een goed tehuis te zijn voor ieder, die het correspondentieschaak op zijn eigen niveau wenst te beoefenen. Indien U het daarmee eens bent, dan zult U er in het komend jaar graag aan willen meewerken het leger van correspondentieschakers nog verder uit te breiden. Uw mondelinge aanbevelingen en Uw enthousiasme zijn daarbij veel meer nodig dan welke bestuursactiviteit dan ook. Om te kunnen blijven functioneren als een representatieve correspondentieschaakbond, die zowel qua organisatie als qua speelkracht alom respekt kan afdwingen, is niet alleen een konstante groep van enthousiaste leden nodig, doch dient deze groep voortdurend te worden uitgebreid. Bij een bordschaakbestand van rond 40.000 leden is het toch niet te illusoir te stellen, dat een ledental van 2.500 voor de NBC haalbaar en houdbaar is? **Dat kan slechts door Uw volle medewerking worden bereikt.** Wij hopen er met het bestuur toe in staat te zijn een dergelijke groei ook organisatorisch op te vangen.

H.J. Mostert
31 augustus 1984

EXPLOITATIEREKENING BONDSJAAR 1983/1984

BATEN:	Reëel	Begroot
Contributies	49.354,10	46.000,00
Renten	2.677,31	2.500,00
Inschrijfgelden:		
- kwalifikatiewedstrijden	2.789,00	
- saldowedstrijden	246,00	
- Beker 1983 (leden)	1.516,00	
- Beker 1983 (niet-leden)	1.176,00	3.500,00
	<u>5.727,00</u>	<u>3.500,00</u>
TOTAAL	<u><u>57.758,41</u></u>	<u><u>52.000,00</u></u>
LASTEN:		
Reis- en vergaderkosten	2.052,42	2.200,00
Drukwerk/Kantoorbenodigdheden	3.995,06	2.000,00
Porti- en telefoonkosten	7.202,80	8.000,00
K.N.S.B.-contributie	8.256,17	8.400,00
I.C.C.F.-contributie	375,00	400,00
Schaakschakeringen	24.556,66	28.000,00
Diversen	340,85	200,00
Reservering voor I.C.C.F.-congres 1987	2.000,00	1.500,00
Overboeking naar Prijzenfonds	2.863,50	
" " Propagandafonds	1.346,00	
" " Subsidiefonds		300,00
" " Reservefonds	2.500,00	
Voordelig saldo	2.269,95	1.000,00
TOTAAL	<u><u>57.758,41</u></u>	<u><u>52.000,00</u></u>

BALANS OP 31 AUGUSTUS 1984

AKTIVA		PASSIVA	
LIQUIDE MIDDELEN		Vooruit ontvangen contributie	2.113,00
Postrekening	4.272,93	Te betalen drukwerk/kant.ben.	135,98
Plusrekening	10.000,00	K.N.S.B.-contributie (juli +	1.246,26
Sterrekening	33.633,98	Schaakschakeringen aug. 1984)	2.767,43
Verstreckte voorschotten	1.350,00	VOLMAC-Grootm. toernooi	14.100,45
		Res. ICCF-congres 1987	6.000,00
VOORRADEN		FONDSSEN	
Schaakkaarten	109,00	Prijzenfonds	3.647,75
VORDERINGEN		Propagandafonds	3.386,28
Achterstallige contributie	195,00	Subsidiefonds	5.545,17
Rente Postgiro	2.500,00	Reservefonds	2.500,00
		KAPITAAL	<u>10.618,59</u>
TOTAAL	<u><u>52.060,91</u></u>	TOTAAL	<u><u>52.060,91</u></u>

BEGROTING BONDSJAAR 1984/1985

POST	LASTEN	BATEN
Contributies		46.000,00
Renten		2.750,00
Inschrijfgelden		5.000,00
Reis- en vergaderkosten	2.200,00	
Drukwerk/Kantoorbenodigdheden	2.500,00	
Porti- en telefoonkosten	8.000,00	
K.N.S.B.-contributie	8.400,00	
I.C.C.F.-contributie	400,00	
Schaakschakeringen	28.000,00	
Diversen	250,00	
Reservering ICCF-congres 1987	1.500,00	
Prijzenfonds	1.250,00	
Propagandafonds	1.250,00	
Reservefonds	P.M.	
TOTAAL	<u>53.750,00</u>	<u>53.750,00</u>

VAN DE ALGEMEEN WEDSTRIJDLEIDER:

Op het moment van schrijven is het eind december en het is mij wel duidelijk, dat ook correspondentieschakers in die maand andere zaken aan hun hoofd hebben. Dat blijkt enerzijds uit het aantal ingezonden uitslagen en anderzijds ook aan de betrekkelijk vele vakantie-aanmeldingen. Uw wedstrijdleider zal dan ook maar in die malaise delen en anderen wat meer plaatsruimte gunnen dan hij doorgaans doet.

Dat wil overigens niet zeggen, dat het NBC-bestuur in de afgelopen maanden heeft stilgezeten. Naast de normale werkzaamheden vond U of vindt U binnenkort de aankondiging voor een drietal wedstrijden, die meer dan Uw volle aandacht verdienen, namelijk:

- a) **het zogenaamde zwitserse open toernooi,**
- b) **de senioren- en veteranenwedstrijden,**
- c) **de voorronde voor het volgende NBC-Propagandabekertoernooi.**

Bij deze wedstrijden gaat het in twee gevallen om voor ons nieuwe ideeën, waarvoor de grondgedachten door onze leden werden aangedragen. Afgezien van het feit, dat ook daaruit blijken moge, dat de NBC een open oor heeft voor alles, wat door de leden naar voren wordt gebracht, hopen wij toch in eerste instantie een nog grotere groep correspondentieschakers weer iets te bieden, dat van hun gading kan zijn. In aansluiting daarop - of misschien juist als inleiding daarvoor - is het propagandabekertournooi nog steeds een zeer gunstige gelegenheid om potentiële briefschakers tot de NBC rijen te doen toetreden. Ons verzoek is slechts om de mogelijkheden, die het bestuur aan allen tracht te bieden, zo goed mogelijk uit te dragen en daardoor op nog veel grotere schaal propaganda voor onze bond te maken. Indien 560 deelnemers in ons vorig bekertoernooi in het buitenland al respekt afdwingen, dan moet met die wetenschap in Nederland ook goede zaken gedaan kunnen worden.

Gelijktijdig reageren wij nog eens op een vraag die regelmatig binnenkomt, namelijk: "Aan wie moeten de inschrijvingen voor de kwalificatiegroepen worden verzonden?" Het antwoord is vrij eenvoudig, namelijk: U hoeft geen afzonderlijke aanmelding te versturen, doch kunt volstaan met het overmaken van het inschrijfgeld met de vermelding "kwalificatiegroep?? klasse." Wijkt Uw opgegeven klasse af van een vorige indeling, dan kunt U tevens even vermelden "promotie uit groep X" of "degradatie uit groep Y". Met die gegevens kunnen onze penningmeester en wedstrijdsecretaris volledig uit de voeten en als U er dan ook nog een beetje rekening mee houdt, dat deze funktionarissen hun NBC-werk naast hun normale werkzaamheden verrichten, dan zijn alle voorwaarden geschapen voor een prettig en goed NBC-jaar 1985.

H.J. Mostert

I door J. Houtman

Partij uit het 13e kampioenschap van Nederland korrespondentieschaken.

Wit: J. Houtman

Zwart: R.W. Jongman

MODERNE VERDEDIGING (B 06)

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Pc3 d6 4. f4 Pc6 5. Le3 Pf6 6. h3 0-0 7. g4 e5 8. dxe5 dxe5 9. f5 gxf5 (Om de verwickelingen na 9. ..., gxf5 10. exf5 te voorkomen speelde Goodman in Reykjavik 1982 tegen Arnason 9. ..., h6!? Na 10. Pf3 De7 11. g5 hxg5 12. Lxg5 Db4 13. a3 Dc5 14. Dd2 Pd4 15. Dg2 Ph5 16. 0-0-0 c6 17. Ph4 b5 ontstond een spannende strijd, die uiteindelijk in wits voordeel beslist werd (133/160). In Höbell-Dorniden, NRD 1976 werd 9. ..., Pd4 gespeeld. Na 10. Dd2?! (10. Pf3!?) gxf5 11. gxf5?! (11. exf5 Pd5 12. Pxd5 Dxd5 13. Lg2=) Pxe4!! won zwart snel (122/181).

10. exf5 (Fischer speelde in 1970 tegen Udovcic 10. gxf5 en kwam na de zetten 10. ..., Pd4 11. Pf3 c5 12. Lg5 Db6 13. Lxf6 Dxf6 14. Pd5 Pxf3+ 15. Dxf3 Dh4+ 16. Ke2 Le6 17. Pe3 Tad8 18. Tg1! gewonnen te staan.

Keen en Botterill citeren in hun boek **The modern defence** Trifunovic, die op de 10e zet dameruil aanbeveelt: 10. ..., Dxd1+ 11. Txd1 Pd4 12. Ld3 Ld7 met het idee Lc6. Ph5-f4 etc. of 12. Lxd4

exd4 13. Txd4 Te8 met uitstekende compensatie voor de pion).

10. ..., h6?! (In de partijen Arnason-Keene, Londen 1981 en Van der Sterren-Goodman, Londen 1980 werd beter voortgezet met 10. ..., Pd4. Van der Sterren stond na de zetten 11. Lg2 Pe8 12. Pge2 Pd6 13. Dd3 c5 14. 0-0-0 Ld7 15. Pg3 Da5 16. Kb1 f6 17. Pce4 uitstekend. Keene verbeterde die partij met 11. ..., De7!? 12. Dd2! Td8 13. Df2 h6 14. 0-0-0 c5 15. Pge2 a5! waarna de stelling ± was. Via enkele fouten van Arnason won Keene echter in 34 zetten. (132/164).

11. Lg2 Ld7?! (Ook hier was Pd4 nog beter).

12. Dd2 Pd4 13. 0-0-0 Kh7 14. Pf3 Pxf3 15. Lxf3 De7 16. h4 (Zwart heeft geen verweer tegen de witte koningsaanval) 16. ..., Tad8 17. Df2 e4 18. Le2 Lc6 19. g5 (Sterker dan 19. Lc5. Wit wint nu een stuk, waarna het uit is).

19. ..., Pg4 20. f6! Pxf2 21. fxe7 Txd1+ 22. Txd1 Pxd1 23. exf8D Lxf8 24. Kxd1 hxg5 25. hxg5 Kg6 26. Lc4 Le7 27. Ld5 Lxd5 28. Pxd5 Lxg5 29. Lxg5 Kxg5 30. Pxc7 f5 31. Ke2 Kf4 32. Pe6+ (Na 32. ..., Kg3 33. Ke3 worden de zwarte pionnen geblokkeerd en na 32. ..., Ke5 33. Pd8 vallen nog meer zwarte pionnen. 1-0.

Aantekeningen Joop Houtman

II door Ton van der Heijden

De wereldkampioen 1983, Yim zei het volgende: "Met behulp van het correspondentieschaak is het mogelijk de geheimen van het schaakspel beter te doorgronden. Ik beken eerlijk: ik ben geen genie. Ik moest alle punten in het wereldkampioenschap door noeste arbeid verkrijgen. Vaak analyseerde ik de stellingen tot diep in de nacht, niet zelden tot drie uur. Schertsend kun je misschien zeggen: in correspondentieschaak wint degene die het laatst naar bed gaat!"

Ik zou hieraan toe willen voegen: eerst komt de transpiratie, dan pas de inspiratie!

Wit: **E. Fijlstra**

Zwart: **Ton v.d. Heijden** M124 (83-84)
FRANS

1. e2-e4 e7-e6 2. d2-d4 d7-d5 3. Pb1-c3 Lf8-b4 4. e4-e5 c7-c5 5. a2-a3 Lb4xc3 + 6. b2xc3 Pg8-e7 7. Pg1-f3 Lc8-d7 8. Lf1-d3!?

In dezelfde groep speelde Nöcker 8. a4 tegen mij. Na 8. Da5 9. Dd2 Pbc6 10. 0-0 c4 11. 0-0 c4 12. Le2 0-0-0 13. La3 Pf5 14. Tfe1 h5 15. h4 Tdg8 16. Lf1 Dd8! 17. a5 fxe5 18. dxe5! Pxd4 19. Pg5 De8 20. Lc5 Kb8 21. Teb1 Ka8 22. f4 Pf5 23. Df2! a6 24. Tb6 g6 aksepteerde hij mijn remiseaanbod. Wit staat echter beter.

8. ..., c5-c4

Vanwege de nu volgende blokkade, wordt 8. Ld3 meestal niet gespeeld. Het witte spel op de damevleugel wordt geheel in de kiem gesmoord, maar wit moet het in deze Winawer toch hebben van de koningsvleugel. De grootste kenner van deze opening, de Oostduitser Wolfgang Uhlmann speelt altijd 8. La4, zie bijv. zijn partij tegen Gaprindasjvili (Leipzig '77): 9. 0-0 Dc7 10. Te1 h6 11. Ph4 Pd7 (Informator 25 geeft aan dat 11. g5! nog sterker is) 12. f4 0-0-0 13. Pf3 Kb8 14. Le3 Da5 15. Dd2 Tc8 en zwart staat niet slecht.

9. Ld3-e2 Ld7-a4

Nog een paar voorbeelden van zo'n ketenstrijd zijn: van der Sterren - Böhm (Hoogoven '83) 7. Pbc6 8. Ld3 c4 9. Le2 Ld7 10. Pg5 h6 11. Ph3 Pg6 12. Lh5 Pce7 13. Tb1 Dc7 14. 0-0 0-0-0 15. f4 Kb8 16. Pf2 Le8 17. Ph1 Tg8 18. De1. En ook Timman - R. Witt (NK-76, 6. Dc7 7. Pf3 b6 8. Lb5+ Ld7 9. Ld3 c4 10. Le2 La4 11. h4 Pc6 12. h5 h6 13. Ph4 0-0-0 14. Lg4 Te8 15. 0-0 Kb7 16. Le3 Pge7 17. f4 g6 met moeilijk spel.

10. 0-0 Pb8-c6 11. Pf3-g5!

11. Te1 h6 12. Lf1 Da5 13. Dd2 0-0-0 14. g3 g5 15. Lg2 Tdg8 16. h3 Pf5 17. Tb1 Tg7 18. Kh2 Thg8 19. Th1 Dd8 20. De2 Df8! 21. Kg1 g4! 22. hxg4 Txd4 met sterke aanval in Gutierrez-Farago (Kikinda'78).

11. ..., h7-h6 12. Pg5-h3 Dd8-a5 13. Lc1-d2 0-0-0

Om het witte paard niet op f4 toe te laten kan zwart 13. Pg6 overwegen. Dan leidt 14. Lh5!? Pce7 15. f4 Ld7 16. a4 tot stellingen bekend uit partijen tussen Timman en Planinc. Zie hiervoor bijv. het boek 'Schaken met Grootmeesters'.

14. Ph3-f4 g7-g6 15. g2-g3!?

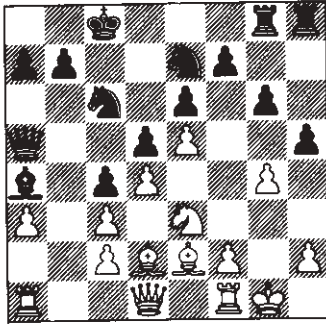
Een nieuw idee. Wit wil het paard toch op f6 krijgen via g2-e3-g4 15. Te1 was nog bekend uit Byrne-Farago (IBM'79) waarin zwart na 15. a6 16. Lf1 Tdg8 17. Te3 Pf5 18. Tf3 Dd8 19. g4 Ph4 20. Tg3 h5 21. f3 De7 22. Ph3 hxg4 23. fxd4 g5 24. Dc1 f6 25. exf6 Dxf6 26. Le2 Dg6 27. Lxg5 Lxc2 28. De3 Le4 een sterke aanval kreeg.

15. ..., Td8-g8 16. Pf4-g2 Pe7-f5 17. g3-g4 Pf5-e7 18. Pg2-e3 h6-h5

Ik was niet geheel tevreden met mijn stelling en besloot het hier maar wat te compliceren. Dat het inderdaad vrij complex werd, had ik hier niet voorzien. Ik verwachtte nu 19. gxh5 gxh5+ 20. Kh1 en wit kan de g-lijn goed gebruiken, terwijl de zwarte h-pion zwak is.

De volgende zet kwam als een totale verrassing.

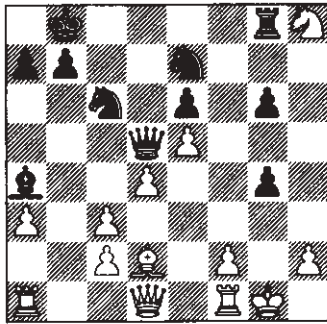
De combinaties die daarna ontstaan zijn tot zet 30 vrijwel geforceerd!

na 18. ..., h6-h5

**19. Le2xc4!? d5xc4 20. Pe3xc4 Da5-d5
21. Pc4-d6+ Kc8-b8 22. Pd6xf7
h5xg4!?**

De verleiding van de komende complicaties kon ik niet weerstaan. Na 22. Th7 23. Pg5 Thg7 (23. Thf8 24. Pf7 =) staan de torens een beetje ongelukkig na 24. f3 met de bedoeling Pe4-f6 maar wit blijft zwak op de witte velden. 22. Pxd4 23. cxd4 Lc6 24. f3 Dxd4+ 25. Tf2 hxg4 kan tot zetverwisseling naar de partij leiden, maar wit kan 26. Lb4! overwegen (26. Dxd1 27. Txd1 Th7 28. Pg5!)
23. Pf7xh8

na 23. ..., Pf7xh8

Deze combinatie zal wit ontgaan zijn toen hij tot 19. Lxc4 besloot. Zwart kan niet hetzelfde idee spelen met 23. Pxe5? want na 24. Lf4! zit hij met de gebakken peren (penning).

24. c3xd4

Nu heeft 24. Lf4 geen zin: 24. Pf3+ 25. Kh1 Pd2+! en Pxf1 en na Dxd5. Pxd5 hangt ook f4. 24. f3 Lxc2! 25. Dc1 Pe2+

24. ..., La4-c6 25. f2-f3 Dd5xd4+ 26. Tf1-f2 Lc6xf3!

Opnieuw de beste voortzetting van de aanval. 26. Txxh8 met de bedoeling Txxh2! en Dxf2+ wordt beantwoord met 27. Lb4!: 26. g3 27. hxg3 Lxf3 (Th8 28. Lb4! bv Dg4 29. Dd8+! en wint) 28. Dxf3 Dxa1+ 29. Kg2 is onduidelijk.

27. c2-c3!

De enige verdedigingszet. Op 27. De1 komt namelijk het fraaie 27. g3!! 28. De3 (28. hxg3 Txxh8 en Th1 mat!) Da1+ 29. Tf1 gxh2+ en wint; 27. Df1 g3 28. Pf7 gxf2+ 29. Dxf2 Dxa1+ 27. ..., Dd4xf2+ 28. Kg1xf2 Lf3xd1 29. Ph8xg6

Het lijkt wel dammen: slaan is verplicht. 29. Pf7!? Lxc2 30. Ph6 Tf8 31. Kg3 Tf3+ 32. Kxg4 Tf2 33. Lf4 Pd5 34. Lg3 Te2 en zwart wint c3

29. ..., Pe7xg6 30. Ta1xd1 Tg8-d8 31. Kf2-e2 Td8-d5

In aanmerking komt 31. Th8 32. Tg1 Txxh2+ 33. Kd1 Kc8 om na 34. Txxg4 met Pxe5 te vervolgen. Wit kan 32. Th1 in plaats spelen.

32. Ld2-e3!

Opnieuw vindt wit de beste zet. Na 32. Tg1 Txe5+ 33. Kf2 Te4! 34. h3 Pe5 35. h4 Pf3 36. Th1 Pxd2 37. h5 Pc4 en Pe5 -+ of 33. Kd3 Tf5

Td5xe5

32. ..., Td5xe5 33. Td1-d4! Te5-h5!

33. Ph4 34. Kd3! Txe3? (Td5 35. Txd5 exd5 36. Kd4 Pf3+? 37. Kxd5 Pxxh2 38. Lf4+ Hieruit blijkt weer dat de koning op b8 onrustig staat 35. Kxe3 Pf5+ 36. Ke4! Pxd4 37. Kxd4!! en zwart kan het opgeven met een pion meer! Het duo a3/c3 houdt de damevleugel onder controle.

34. Td4xg4 Th5xh2+ 35. Ke2-f1!?

Wegens een paardschaak kan de koning niet naar voren. 35. Kd1! was echter ook goed mogelijk. Misschien was wit bang voor 35. Th3 (Th1 36. Kd2 Pe7 37. Te4 =) 36. Lc5 Txc3 (Th6 37. Le3 Th3 =) 37. Lb4! (37. Ld6? Kc8 38. Txxg6 Td3+ en Txd6) Td3+ 38. Kc2 Pe5 39. Te4 Td5 40. Txe5! en er ontstaat een remisestelling.

35. ..., Th2-h3! 36. Kf1-f2

36. Lc5:? Tf3+ 37. Ke1 Tf6 38. Ld6+

Kc8! (Ka8? 39. Le5!! Tf5 40. Ld4! en wint ..., Pe7! 41. Tg7 Pe8 of 40. Lg3! Tf6 41. Lh4! dan wel: 40. ..., Pf8 41. Ld6 en Tg8) 39. Tc4+ Kd8 40. Lc7+ Kd7 41. Lb8 Tf7 42. Lxa7 =

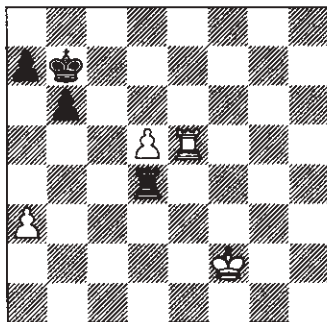
36. ..., Pg6-e7 37. Tg4-e4 Pe7-d5 38. Te4xe6 b7-b6 39. Le3-d4 Kb8-b7

39. Pxc3 40. Le5+ Kb7 41. Te7+ Ka6 42. Lb8 Pb5 43. a4! met remise.

40. c3-c4?!

Gaat een zeer verradelijk toreneindspel binnen. Veel sterker was 40. Le5! om na Pxc3 41. Te7+ Ka6 weer Lb8 te doen. Zwart kan nog 40. ..., b5 proberen maar na 41. a4! is de remise niet ver weg. Na de tekstzet wordt het voor wit een hele kluiif.

40. ..., Th3-h4! 41. c4xd5 Th4xd4 42. Te6-e5

na 42. Te6-e5

42. ..., Ka6!!

(Na 19 dagen denken vond ik deze val. De weg naar remise is nu wel zeer smal voor wit. De pointe van Ka6 is, dat zwart zijn dame-vleugel niet wil verzwakken! Het voortvarende 42. ..., a5 ligt voor de hand, evenals 42. ..., b5.

Op 42. ..., a5 volgt: 43. Ke3 Ta4 44. Te7+! Ka6 (44. ..., Kc8 45. d6 Txa3+ 46. Kd4 b5 47. Kc5 b4 48. Kc6 Tc3+ 49. Kb5 b3 50. Te1! b2 51. Tb1 met gelijke kansen; 44. ..., Kb8?? 45. Te8+ Kb7 46. d6 met beslissend voordeel; 44. ..., Kc8 45. d6! b5 46. Tc7! Kd8 47. Tc3!) 45. d6 Ta3: + 46. Kd2!! Ta2+ 47. Kd3 en zwart moet schaak blijven geven.

42. ..., b5 43. Ke3 Ta4 (43. ..., Td1 44. Ke2!) 44. d6 Txa3+ (44. ..., a6 45. d7! Kc7 46. Td5 Txa3+ 47. Kd4 leidt tot dezelfde stelling). 45. Kd4 a6 46. d7

Kc7 (46. ..., Ta1 47. d8P+!) 47. Td5 Kd8 48. Kc5! en door de actieve witte opstelling kan zwart niet winnen, bijv. 48. ..., Ta4 49. Kc6 b4 50. Td4 a5?? 51. Te4 en wit wint. Uit deze varianten blijkt dat zowel 42. ..., a5 als 42. ..., b5 niet voldoen).

43. Ke3 Ta4 44. d6? (De beslissende fout, waar ik op hoopte. Deze pionzet was voldoende voor remise na 42. ..., a5 of 42. ..., b5; Wit had met de volgende fraaie torenmanoeuvre remise kunnen maken: 44. Te7! Kb5 40. Tc7!! (Snijdt de koning over de c-lijn af en dreigt Tc3!) 45. ..., Txa3+ 46. Ke4 (46. Ke2, of 46. Kd2, dan 46. Ka6!! 46. d6 Ta5 48. d7 Td5 49. Ke3 b5 50. Ke4 Td1 51. Ke5 Kb6 en Txd7 met beslissend voordeel voor zwart). 46. ..., a5 47. d6 Ta1 48. d7 Td1 49. Ke5 en zwart moet zijn toren offeren, maar ook de zwarte a-pion dwingt wit zijn toren te offeren; of 44. ..., Ta3+ 45. Ke4 b5 46. d6 Kb6 47. Kd5 a5 48. Te8 Td3+ 49. Ke6 a4 (49. ..., Kc6 50. Tc8+ Kb7 51. d7 of 51. Tc5!) 50. d7 b4 51. d8D Txd8 52. Txd8 en nu is het remise na: 52. ..., a3 53. Ta8! Kc5 54. Ke5 Kc4 55. Ke4 Kb3 (55. ..., b3 56. Ta4+ en dan Txa3) 56. Kd3 Kb2 57. Kc4 b3 58. Kb4 met remise, of 52. ..., b3 53. Tb8+! Kc5 54. Ke5 met soortgelijke varianten als na 52. ..., a3).

44. ..., Txa3+ (44. ..., Kb7 45. Te7+ Kc6 46. Tc7+ Kxd6 47. Tc3 en na 47. ..., Kd5! zit wit in een lastig parket, want na 48. Kd3 Td4+ 49. Kc2 Tc4 zit hij in een verloren pionneindspel. Beter is 48. Ke3 maar het blijft lastig. Na 44. ..., Kb7 kan wit ook 45. Te8 Kc6 46. Td8 of 45. d7 Kc7 46. Te7 doen. Er ontstaan dan stellingen die ook na de tekstzet kunnen ontstaan).

45. Kd4

(45. Ke4 Kb7 46. Te7 (46. Th5 Ta4+! 47. Ke3 Kc6 met voordeel voor zwart; 46. Kf5 Kc6 47. Ke6 Td3 met beslissend voordeel voor zwart). Kc6 met dezelfde stand als na 45. Kd4 of 45. Kf4).

45. ..., Kb7!

(de zet 42. ..., Ka6 diende er dus alleen toe om de pion naar voren te

lokken. Na 45. ..., Ta1 46. Te7! Kb5 (46. ..., b5 47. d7 Td1 48. Kc5! en op Ka5? komt 49. d8D en Ta7 mat). 47. Ke5 a5 48. Tc7 a4 (48. ..., Ka4 49. Tc6! met de bedoeling Txb6 en ook Td6). 49. d7 Td1 50. Ke6 a3 51. Ke7 Kb4 52. d8D Txd8 53. Kxd8 b5 54. Ta7 en Kc7 met gelijke stelling).

46. ..., Kc6 47. d7

(Na 46. d7 kan Kc7 in één keer, terwijl het nu pas na twee zetten kan; 46. Te8 Kc6 47. Td8 Ta5! 48. Ke4 Tc5 49. Kd4 Td5+ en Td6: 46. Te1 Kc6 47. Ke5 Kd7 48. Td1 Te3+ 49. Kd5 Te6!; 46. d7 Kc7 47. Td5 Kd8 48. Ke5 Th3 met het plan Th7 en na Ke6 Te7+ en Txd7 met beslissend voordeel voor zwart).

46. ..., Kc6 47. d7

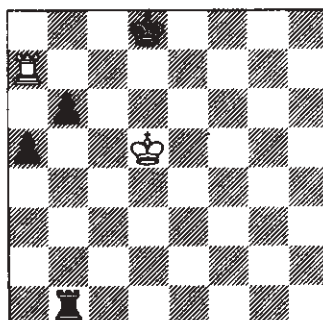
(47. Ke5 Te3+ 48. Kf6 Td3 49. Txa7 Kxd6! 50. Kf5 (Anders wint Tf3+ heel eenvoudig). Zwart heeft nu een gewonnen stelling en kan de zogenaamde gekombineerde methode toepassen. (Deze methode is door de rus Grigorjev het eerst ontdekt) ..., Te3! 51. Kf4 (51. Ta1 b5 52. Td1 Kc5 53. Tc1 Kd4 54. Tb1 Kc4 55. Tc1 Tc3). 51. ..., Te8 52. Ta1 b5 53. Td1 (53. Kf3 b4 54. Kf2 Kd5 55. Td1 Kc4 56. Tc1 Kd3 met beslissend voordeel voor zwart) ..., Kc5 54. Tc1 Kd4 55. Tb1 (55. Td1 Kc3 56. Tb1 b4) ..., Tf8+! 55. Kg3 Kc4 56. Tc1 Kd3! 57. Tb1 Tb8! 58. Kf2 b4 59. Ke1 Kc2! 60. Ta1 (60. Td1 Te8) ..., b3 en zwart wint).

47. ..., Kc7 48. Kc4 (48. Ke5 a5! 49. Ke6 (49. d8D+ Kxd8 50. Tb7 Tb3 51. Kd6 Kc8 en nu faalt Kc6 op Tc3+) ..., Td3 met beslissend voordeel voor zwart).

48. ..., Ta1! (48. ..., Ta4+ is waarschijnlijk ook mogelijk, hoewel het moeilijker is dan na Ta1. Bijv. 49. Kd5 Ta1 50. Ke6 a5! 51. Kf7 Kd8 52. Te6 Tb1 53. Td6 a4).

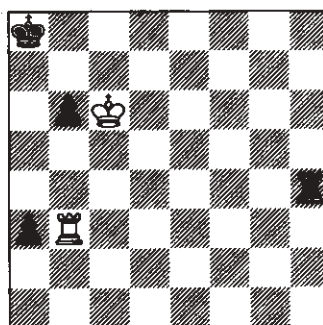
49. Kb5(?) (Maakt het zwart gemakkelijker. Hardnekkiger was 49. Th7. Zwart wint dan als volgt: 49. ..., Tc1+! 50. Kb5 Tc5+! 51. Kb4 (51. Ka6 Ta5 is mat; dat is de pointe waarom zwart zijn koning nog op c7 laat staan). 51. ..., a6! 52. d8D+ (52. Tg7 Td5 met beslissend nadeel voor wit) Kxd8 53. Ta7 a5+ 54. Ka4 Kc8 55. Th7 Kb8 56.

Tg7 Tc7 57. Tg5 Tc4+! (Kb7?? 58. Kb5! met gelijke stelling). 58. Kb5 Tb4+ en nu volgt op 59. Kc6 Ka7! en op 59. Ka6 Kc7! en de zwarte koning ontsnapt uit zijn gevangenis; 49. Kb4 a6! 50. Kc4 Tc1+! 51. Kb4 Td1 met beslissend voordeel voor zwart. Na 49. Th7 is echter 49. ..., a6 ook goed voor winst, maar het is veel gecompliceerder: 50. d8D+ Kxd8 51. Tb7 Tb1 52. a7 Ta7 a5 53. Kd5 (zie het 1e analyse-diagram)

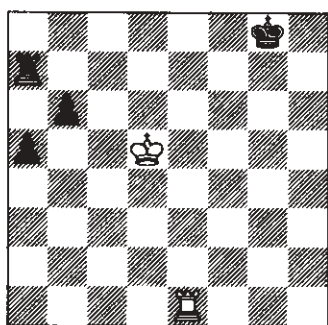
1e analyse na 53. Kd5

In eerste instantie dacht ik dat deze stelling remise zou zijn vanwege de volgende remise mooie variant: 53. ..., Kc8 (53. ..., Tc1 54. Tb7 Tc5 55. Kd6!) 54. Kc6 (Met de toren op b7 was dit niet mogelijk geweest wegens Tc1+ en op Kxb6, Tb1+) 54. ..., Kb8 55. Tb7+ Ka8 56. Th7 Tb4 57. Tg7 a4 58. Th7 (58. Tg8+? Ka7 59. Tg7+ Ka6 60. Tg8 Tc4+) ..., Tb3? (58. ..., a3? 59. Th3 Ta4 60. Kxb6 en er dreigt mat; 58. ..., b5?? 59. Kb6 en wint; 58. ..., Kb8! 59. Tb7+! Kc8 60. Ta7! Kd8 61. Kd6 Ke8 62. Ke6 Kf8 63. Kf6 Tf4+! 64. Ke6 Tc4!! zie de variant die straks na 53. ..., Ke8! ontstaat). 59. Th4 a3 (Zie het tweede Analysediagram)

2e analyse na 59. ..., d3

60. Kc7!! (dreigt opeens mat aan de andere kant!) ..., Tb5 ((60. ..., b5?? 61. Kb6!) Een laatste poging, op 61. Ta4+ gaat de toren ertussen, idem na 61. Th3 a2 62. Ta3+) 61. Kc6!! a2 62. Kxb5 a1D 63. Ta4+ en het is remise. Na 53. Kd5 beschikt zwart over een studie-achtige winstmethode: 53. ..., Ke8! 54. Ke6 Kf8 55. Kf6 Tf1+! 56. Ke5 (56. Kg6 Ke8 57. Tb7 Tb1 58. Kf6 Kd8 59. Ke6 Kc8 60. Kc6 Tc1+ en wint; 56. Ke6 Tf4! 56. Ke5 Tc4!) 56. ..., Te1+!! 57. Kd5 (57. Kf6 Ke8 enz.) ..., Kg8!! (Zie het derde analysediagram)

3e analyse na 57. ..., Kg8!!

Na dit fraaie probleemzetje wint zwart op de volgende manier: 58. Kd4 (Na 58. Kc6 Tb1 heeft zwart zijn pionnen op b5 en a4 voordat wit weer mat dreigt en wint dan heel eenvoudig: 59. Kd6 Tb4 60. Ke6 a4 61. Kf6 b5 62. Kg6 Tg4+ 63. Kf5 Tg1 64. Tb7 (64. Kf6 Tg3! 65. Tb7 Tb3 66. Kg6 Kf8 67. Kf6 Ke8 68. Ke6 Kd8 69. Kd6 Kc8 70. Kc6 Tc3+ 71. Kb6 a3 en wint) ..., a3 65. Txb5 a2 en wint; 58. Tb7 Tb1 59. Ke6 a4 60. Kf6 b5 en wint)). 58. ..., Tb1 59. Ke5 Tb4! 60. Kf6 a4 61. Kg6 Tg4+! 62. Kf5 (62. Kf6 b5!) ..., Tc4!! 63. Kg6 (63. Ta6 b5; 63. Tb7 Tb4 64. Kg6 Kf8 enz.) 63. ..., Kf8 64. Kf6 Ke8 65. Ke6 Kd8 66. Kd6 (66. Kd5 b5! 67. Tb7 Tb4 68.

Kd6 Kc8! 69. Kc6 (69. Th7 a3!) en nu niet 69. ..., Tc4+ wegens 70. Kxb5, maar 69. ..., Tb3! 70. Ta7 Kd8! (Het feest begint weer!) 71. Kd6 Ke8 72. Ke6 Kf8 73. Kf6 Tf3+ en a3 en wint)) 66. ..., Kc8 en wint).

49. ..., a6+!

(Nu gaat dit met tempowinst).

50. Kb4

(50. Kc4 Tc1+! 51. Kb4 Td1 zie de partijvoortzetting).

50. ..., Td1 51. d8D+ Kxd8 52. Ta7 (52. Tb7 Tb1+ 53. Kc4 Kc8 54. Ta7 (54. Th7 Tc1+ en Tc7) 54. Ta1 55. Tc1 en wint).

52. ..., Td4+! 0-1.

(Na 53. Kb3 a5 54. Tb7 Tb4+ 55. Kc3 Kc8 56. Th7 Kb8 57. Tg7 Tb5 58. Th7 Tc5+ 59. Kb3 Tc7 60. Th5 Kb7 61. Ka4 Tc4+! met beslissend voordeel voor zwart; 53. Kc3 Ta4 54. Tb7 b5 55. Th7 Kc8 56. Tg7 Tc4+ 57. Kb3 Tc7 58. Tg4 Kb7 59. Kb4 Kb6 60. Tg6+ Tc6 en wint).

Deze partij laat goed zien wat ik in mijn inleiding bedoelde: zo'n partij zal je met het bordschaak niet spelen. Vooral de laatste fase van de partij vond ik het moeilijkste, maar wel leerzaam. Euwe heeft gelijk als hij beweert dat toreneindspelen bijzonder moeilijk zijn. (In "Hogeschool van het eindspel"). Bij toreneindspelen zijn slechts weinig richtlijnen en in het geheel geen wetten. De ene keer is de vrijpion dodelijk en de andere keer is hij volstrekt ongevaarlijk, en betekent hij zelfs een zwakte. De ene keer moet men de toren achter de vrijpion zetten, de andere keer moet je hem van opzij of van voren dekken. Alles komt aan op de situatie van het ogenblik of op kleine toevalligheden."

Ton van der Heijden

III door Th. v.d. Pol (Zoetermeer)

Wit: Th. v.d. Pol

BV-83-96

Zwart: M.D. Etmans

1. d4 e6 Een uitnodiging tot het Frans.

2. c4 Lb4+ Hiervoor zijn namen als

Franco-Indisch (Euwe) en Keres-systeem (Roessel). Het gaat lijken op Bogo-Indisch, met verwisseling van zetten.

3. **Ld2 Ld2:** + Gebruikelijker is ..., De7 of ..., a5. Dan wel met eerst Pf3 voor wit en Pf6 voor zwart. (Andersson speelt wel regelmatig ..., Lxd2+)

4. **Dd2: d5** 5. **Pc3** Maakt 5. ..., dc4 6. e3 b5 in ieder geval onmogelijk.

5. ..., **Pf6** 6. **Pf3 Pbd7?** Een zet die hier (nog) niet thuishoort. 6. ..., 0-0 is hier op zijn plaats. En dan b.v. 7. e3 Pbd7 vlg. de theorie. Zwart houdt nu een mindere stelling over of verliest een pion.

7. **cd5! ed5(?)** Waarom niet 7. ..., Pd5: gespeeld? Dat verliest geen pion.

8. **Dg5 Kf8(?)** Even de ogen uitwrijven. (Zwart wil Pf6: + voorkomen). Mijn voorkeur heeft 8. ..., 0-0 maar ja, ik speel met wit. Mijn volgende zet kon net, had ik berekend.

9. **Pd5 h6!** Niet 9. ..., Pd5: en 10 Dd8: mat.

10. **Dh4** Zwart kan het paard niet slaan wegens het mat op d8. Indien 10. Df5 dan 10. ..., Pb6.

10. ..., **c6** Op 10. ..., g5 volgt 11 Pg5: en indien zwart terugslaat valt de toren. En als zwart antwoordt met 11. ..., Pd5: valt de dame wegens 12. Pe6+ (12. ..., Ke8 dan 13. Pg7+ en als 12. ..., fe6 dan gewoon 13. Dd8+ :)

11. **Pc3** Geen 11. Pf6: Er zou dan kunnen volgen 11. ..., Da5+ 12. Pd2 Pf6: Met 11. Pc3 moet zwart z'n eigen ontwikkelingsprobleem oplossen.

11. ..., **Db6** Ik vraag me af of zwart niet eerst 11. ..., g6 en dan ..., Kg7 hat moeten spelen.

12. **0-0-0 Pd5** 13. **Pd5: cd5:** Zwart heeft een geïsoleerde pion en is nog steeds amper ontwikkeld. Wit heeft door het afruilen ook nog z'n volgende zet en grote kans op de open c-lijn cadeau.

14. **e3 Pf6** Ook hier had zwart beter 14. ..., g6 en dan ..., Kg7 kunnen spelen dacht ik.

15. **Ld3 Ld7** 16. **Kb1 Lb5** 17. **Lb5: Db5:** Door dit afruilen heeft wit de open c-lijn in handen gekregen en zwart geeft de dekking van veld c7 en Pf6 door de dame op. Dit laatste kan belangrijk zijn, indien zwart pion g7 wil gaan spelen.

18. **Tc1 Kg8** 19. **Pe5** Voorkomt een eventueel ..., Dd3 en valt f7 aan. Voor

19. Tc7 vond ik het te vroeg: 19. ..., Pe8 en wit moet terug en krijgt moeite met de beheersing van de c-lijn (zie a) of wit moet 20. Te7 spelen en dat beviel mij ook niet (zie b.) Na 19. Tc7 Pe8:

a1 20. Tc5 en de dame komt via d3 met schaak naar f5. Met grotere kans op herovering van de c-lijn en met meer speelbare pionnen op a7 en b7.

a2 20. Tc2 Dd3 21. Pe5 Df5. Met de dreiging ..., Tc8

a3 20. Tc3 Pe6 en wit heeft het zwart makkelijker gemaakt: het zwarte paard kan naar c4 en e4. Als wit b3 speelt kan zwart de a-pion in beweging zetten.

b 20. Te7 Pe6 en zwart krijgt meer spel b.v. 20. Df4 (Er dreigt 20. ..., Pf5 en op 20. g4 volgt 20. ..., Pc4) dan heeft zwart 20. ..., Db3+ of 20. ..., Db4.

19. ..., **g5** Met het paard op f3 was dit niet mogelijk i.v.m. Pf3xg5 en na ..., hg5 volgt dan Dg5: + en het paard op f6 valt.

20. **Dh3** Richt zich op diagonaal h3-c8. Slecht is 20. Dg3 i.v.m. 20. ..., Pe4 met de dreigingen ..., Pd2+ of ..., Pf2:

20. ..., **Kg7** 21. **Tc7 Thf8** 22. **Df5** Opgegeven. Het was inderdaad niet meer te redden:

22. ..., Kg8 23. Pf7: Tf7: 24. Dg6+ Kh8 25. Tf7: Tg8 26. Dh6: + en mat op de volgende zet.

22. ..., Db6 23. Dg6+ Kh8 24. Pf7: + Tf7: 25. Tf7: Tg8 26. Dh6: + en mat op de volgende zet.

22. ..., De8 23. Dg6+ Kh8 24. Tf7: (niet 24. Pf7: + i.v.m. 24. ..., Tf7: 25. Tf7: De4+!) Tf7: 25. Pf7: + Df7: 26. Df7: en het is uit.

Van de redactie: Het bijzondere van de partij v.d. Pol-Etmans, is dat de heer v.d. Pol nog maar kort geleden (ca. 2½ jaar) het schaken heeft geleerd. Dat hij nu al in staat is om een oude routinier als Etmans te kunnen verslaan, belooft misschien nog wat voor de toekomst? Via de beker is de heer v.d. Pol inmiddels lid geworden van onze bond!

IV door A.C. v.d. Tak

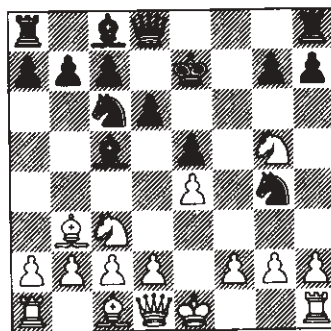
Wit: **P. Metsemakers** BV 83-101

Zwart: **J. van Eijk**

SPAANS TWEEPAARDENSPEL

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lc4 Pf6 4. Pg5 Lc5 5. Lf7: + (De gevolgen van 5. Pf7: Lf2: + zijn, ondanks duizenden correspondentiepartijen nog altijd niet duidelijk. De laatste jaren slaan de meeste witspelers liever met de loper) 5., **Ke7** 6. Lb3 (Vaak wordt 6. Ld5 hier als een betere mogelijkheid genoemd, maar het is de vraag of dat waar is. Bekende voorbeelden zijn Thorn Leeson-Roos, corr. partij 1979/80, en Karpov-Beliavsky, USSR 1983 (de eerste partij op bordschaak-top-niveau met de Traxler-variant, geloof ik), waarin zwart resp. met 6., Tf8 en 6., d6 voortzette. In mijn archief vond ik nog een knipseltje met de corr. partij Kulik-Kruchkov (niet bekend wanneer gespeeld), waarin zwart 6., Df8 probeerde en als volgt won: 7. Pc3 Lf2: + 8. Kf1 d6 9. Pf3 g5! 10. Kf2: g4 11. h3 gf3: 12. gf3: Dh6 13. Dg1 Pd4 14. Lb3 Tf8 15. Dg2 Pf3: 16. d3 Dh4 + 17. Dg3 Pg4 + 18. hg4: Dh1: 19. Pd5 + Kd8 20. Pe3 De1 + 21. Kg2 Dg1 + 22. Kh3 Dh1 + en wit gaf op) 6., **d6** (In de partij Kuzmin-Smagin, Moskou 1982, geschiedde 6., Tf8 7. 0-0 d6 8. h3 De8 9. c3 Dg6 10. d4 ed4: 11. e5 de5: 12. cd4: Ld4: 13. Pc3 met onduidelijk spel; waarschijnlijk is 8. Pc3! een betere zet: 8., De8 9. Pd5 + Kd8 10. c3 h6 11. d4 ed4: 12. e5 Pd5 13. Ld5: de5: 14. Pe4 Lb6 15. cd4: Pd4: 16. Le3 met goede kansen voor wit, gezien de positie van de zwarte koning in het midden, Porreca-Ballbe, corr. partij 1968/69 7. Pc3 (De boeken geven hier Patz-Lück, corr. partij 1971/72: 7. Pf7 Df8 8. d3 Pd4 9. Ph8: Pb3: 10. cb3: Lf2: + 11. Kd2! Lg4 12. Df1 met voordeel voor wit, maar volgens Metsemakers is 8., Pg4! een sterke mogelijkheid voor zwart, b.v. 9. Lg5 + Ke8 10. 0-0 Pa5 of Pd4) 7., **Pg4**

8. Tf1!? (Een zeer opmerkelijke zet! Onduidelijk is 8. 0-0 Tf8) 8., **Tf8** (Heeft zwart hier beter? Op 8., h6

na 7., Pf6g4

volgt 9. Pf7 Df8 10. f4 met voordeel voor wit. Misschien is 8., De8!? nog een zet?) 9. **f4!** (En hier zien we dus de pointe van 8. Tf1!?) 9., **Ph2!** (Dit is het niet, maar: wat anders...?) 10. **Dh5! Pf1: 11. Pd5 + Kd7 12. Pe6! Ke6:** (Of 12., De8 13. Dh3!) 13. **Dg4 + Kf7 14. Pc7: + d5 15. Ld5: + Dd5: 16. Dh5 + Kg8 17. ed5: Tf4: 18. d4?** (Jammer! Zoals de witspeler zelf later aangaf, was 18. dc6: winnend, b.v. 18., Lf2 + 19. Kf1: Lb6 + 20. Ke1 Te4 + 21. Kd1 Lg4 + 22. Dg4: Tg4: 23. Pa8: etc.) 18., **Lg4 19. Lf4: Lh5: 20. Pa8: Pd4: 21. Kf1: ef4: 22. Tc1 Pe2 23. Tb1 Pg3 + 24. Ke1 Ld6 25. c4 Pe4 26. b4 b6 27. Tb3 g5 28. a4 g4 29. a5 Pd2?? 30. Kd2:** en zwart gaf op.

Aantekeningen A.C. v.d. Tak

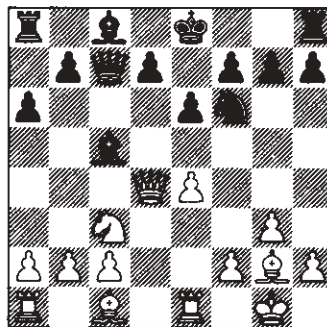
Wit: **A.C. van der Tak** NBC-15/Volmac

Zwart: **J. Berggreen**

1982-84

SICILIAANS

1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. d4 cd4: 4. Pd4: e6 5. Pc3 Dc7 6. g3 a6 7. Lg2 Pf6 8. 0-0 Le7 9. Te1 Pd4: 10. Dd4: Lc5 (Deze ontwikkeling in twee etappes naar c5 heeft te maken met 9. Te1 en de daarvoor veroorzaakte verzwakking van f2).

na 10., Lf8-e5

11. Lf4!? (De scherpste mogelijkheid. De andere zet is 11. Dd1, waarna wit waarschijnlijk een fractie beter staat; een voorbeeld is Mestel-Bischoff, Plovdiv 1983, o.m. in het New In Chess Jaarboek 1 te vinden) 11. ..., d6! (Na 11. ..., Ld4: 12. Lc7: staat wit beter, de mogelijke verdubbeling van de pionnen ten spijt. Vooral interessant is 11. ..., e5 12. Le5: Db6 13. Dd2 Lf2: + Mijn tegenstander liet dit na wegens 14. Df2: Df2: + 15. Kf2: Pg4 + 16. Kg1 Pe5: 17. Pd5, maar het is de vraag of wit na 17. ..., Tb8 wel wat heeft. Ik was Boleslavsky's aanbeveling 14. Kf1!? van plan; na 14. ..., Le1: 15. Te1: 0-0 16. Ld6 Te8 17. e5 heeft wit fraaie compensatie. Ook aan 14. Kh1!? viel te denken; op 14. ..., Le1: 15. Te1: Pg4 volgt 16. Ld4, b.v. 16. ..., Dg6 17. Pd5 Dh5 18. h3 0-0 19. Pc7 Tb8 20. La7. Volgens Polugajevsky moet zwart 11. ..., Db6 doen "met voordeel". Dat is echter niet juist: na 12. Dd2 Db2:? 13. Pa4 zit zwart in de problemen en 12. ..., Lf2: + brengt de hierboven aangeduide varianten op het bord) 12. Dd2 Pg4 13. Te2 Pe5 14. Pa4 La7 15. Td1 Ld7 16. Pc3 (Dit alles is bekend; 16. Dd6:? Dd6: 17. Td6: is niet goed wegens 17. ..., Pc4) 16. ..., Td8 (Misschien is de later gevonden zet 16. ..., Tc8 nauwkeuriger, b.v. 17. b3 Lc5 18. Pb1 0-0 met ongeveer gelijke kansen, Sisniego-Lebrede, Byamo 1983. Nadere ervaringen ontbreken nog) 17.

b3 Lb8 18. a4!? (Een nieuwe zet. In de partij Timman-Langeweg, IBM-toernooi 1981, geschiedde 18. Te3 Lc6 19. Pe2! La7 20. Tc3 Pg4 21. Tf1 e5 22. h3 Pf6 23. Lg5 met licht voordeel voor wit. Na 18. ..., La7! echter lijkt de toren weer terug te moeten) 18. ..., Lc6 19. Pa2 b5 20. ab5: ab5: 21. Db4!? (Dit leek mij sterker dan het voor de hand liggende 21. Pb4) 21. ..., 0-0 22. Ted2 f5 (Op zoek naar tegenspel) 23. Pc3 fe4: 24. Le5: de5: 25. Le4: Td2: 26. Td2: La7 27. Lc6: (Hier heb ik me wekenlang beziggehouden met 27. Lh7: + Kh7: 28. Df8:, maar ik vond tenslotte de zaak na 28. ..., Ld4 toch te riskant. Na de tekstzet blijft wit gewoon wat beter staan) 27. ..., Dc6: 28. Pe4 Ld4 29. Te2 Td8 30. De7 (Ik had hier illusies van goede kansen op de koningsvleugel door middel van een pionnenopmars) 30. ..., Lb6 31. h4 h6 32. Kh2 Td4 33. f3 b4 34. Kh3 Dd7 (Dwingt tot dameruil) 35. Dd7: Td7: 36. Kg2 Kf7 37. Pf2 (Dit lijkt een rare zet, maar als het paard op e4 blijft staan, komt wit nooit verder. Ik had nog altijd hoop het nu komende toreneindspel te kunnen winnen) 37. ..., Lf2: 38. Kf2: Kf6 39. Ke1 Tc7 40. Kd2 Td7 + 41. Ke3 Tc7 42. Td2 Ke7! (Maar na deze goede zet begon het me te dagen, dat ik niet zou kunnen winnen) 43. Ke4 Tc5 44. h5 Tc3 45. Ke5: Remise.

Aantekeningen van de witspeler

THEORIE CARO-KANN OPENING

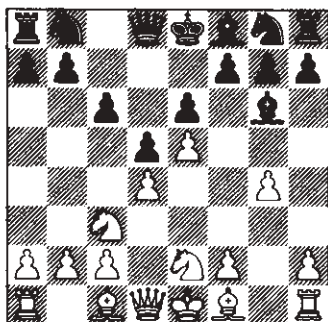
door IGM Vladmimir Bagirov

De doorschuif-variant van de Caro-Kann verdediging blijkt de laatste jaren kennelijk wat meer populair te zijn. Dat hebben wij vooral te danken aan de grootmeesters Victor Kuprejtjik (S.U.) en John v.d. Wiel (Ned.). Beiden hebben de varianten met veel ijver door gespeeld.

Na de openingszetten 1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Lf5 4. Pc3 behandelen wij eerst het antwoord van zwart resp. 4. ..., h5 dan wel 4. ..., Db6. Op 4. ..., h5 dient wit dan niet met 5. Pf3?! te vervolgen. In de partij Braga-Seirawan (1982) volgde 5. ..., e6 6. Le2 Lg6 7. 0-0 Ph6 8. Lh6: Th6: 9. Dd2 a6

10. Tac1 Pd7 11. Pd1 Tc8 12. b4 b5 13. Pb2 Pb6 met enig voordeel voor zwart. Het juiste antwoord van wit 4. ..., h5 is 5. Le2! en nu bijv. 5. ..., e6 6. Lh5: c5 7. Le2 cd: 8. Pb5 Le4 9. f3 Lg6 10. Pd4: Lc5 11. Lb5+ Kf8 12. Pge2 a6 13. La4 b5 14. Lb3 Pd7 15. Le3 Dc7 16. f4 Pe7 17. 0-0 en wit komt in het voordeel (Nunn-Seirawan) (1982). Interessant is 4. ..., Db6!? In de partij Velirović-Kasparov 1982 volgde 5. g4 Ld7 6. Pa4 Dc7 7. Pc5 e6 8. Pd7: Pd7: 9. f4 c5 10. c3 Pe7 11. Pf3 h5 12. f5 hg: 13. fe: gf: met onduidelijk spel.

Waar het in dit artikel voornamelijk om gaat is het antwoord van zwart 4. e6 met vervolgens 5. g4 Lg6 6. Pge2!?

Een erg interessante stelling met meerdere mogelijkheden voor zwart. Men zie:

I. 6. ..., h6

Een twijfelachtige zet. Wit krijgt gemakkelijk spel.

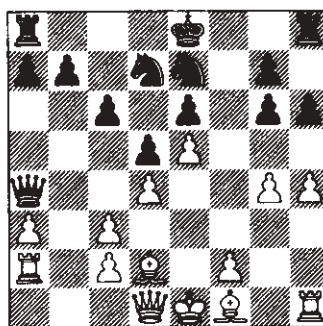
a) 7. Le3 Pd7 8. Pf4 Lh7 9. Ld3 Ld3: 10. Pd3: Pe7 11. Df3 Pg6 12. 0-0-0 Le7 13. Dg3 Pb6 14. b3 Pd7 15. f4! Ph4 16. Thf1± Wit dreigt met f4-f5 Kupretjtjik-Bagirov 1975.

b) 7. h4 (eveneens goed voor wit) - Pd7 8. Le3 Pb6 9. h5 Lh7 10. b3 Dd7 11. Lg2 0-0-0 12. a4 Le7 13. 0-0 f5 14. Pf4 Tf8 15. a5 Pa8 16. Pa4 Pc7 17. c4± Kengis-Domuls 1980.

II. 6. ..., Lb4

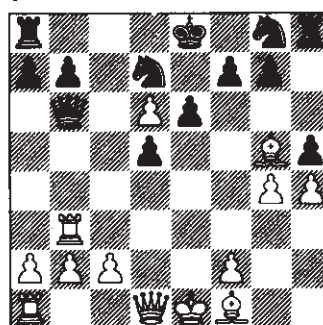
a) 7. Lg2 Pe7 8. Pf4 Pd7 9. 0-0 Lc3: 10. bc3: Pb6 11. Tb1 Dc7 Zwart staat iets beter. Sax-Plachetka 1980.

b) 7. Pf4 Pe7 8. a3 Lc3+ 9. bc3: Da5 10. Ld2 Pd7 11. h4 Da4 12. Ta2 h6 13. Pg6: fg6:

Een stelling, die veel overeenkomst vertoont met die, ontstaan uit de Franse Opening. Onduidelijk spel V.d. Wiel-Hort 1981.

c) 7. h4!? Le4 8. Th3 h5 9. Pg3 c5 10. Lg5 Db6! (Slecht zou zijn: 10. ..., f6? 11. Ld2 Lc3: 12. bc: Pc6 13. ef: gf: 14. Pe4: de: 15. De2 Dd7 16. De4: 0-0-0 17. g5. Wit heeft nu het loperpaar en voordeel. Vasjukov-Razuvajev 1980). 11. Pge4: cd4: 12. Pd6+ Ld6: 13. ed6: dc3: 14. Tc3: Pd7 15. Tb3 Een onduidelijke maar toch erg interessante stelling. Day-Vranesic 1981.

III. 6. ..., c5

a) 7. h4 cd4: (Misschien is de zet 7. ..., h6 beter, bijv. 8. h5 Lh7 9. Le3 Pc6 10. f4 cd: 11. Pd4: Pd4: 12. Dd4: Pe7 13. Lb5+ Pc6 14. Da4 Dc8 15. Tf1 a6 16. Lc6+: Dc6: 17. f5 Da4: 18. Pa4: Tc8± Kengis-Kursunsky 1979). 1).

8. Pd4:!? (Tien jaar geleden gaf Boleslavsky aan: 8. Dd4?! Pc6 9. Da4 h5! 10. Pf4 Lh7! 11. Ph5: a6 gevolgd door 12. ..., b5! en zwart heeft voordeel).

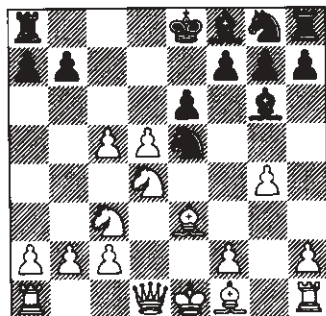
8. ..., h5 9. Lb5+ Pd7 10. Lg5 Le7! (10. ..., Dc7 is niet speelbaar vanwege 11. De2 Lb4 12. Th3 a6 13. 0-0-0! ab: 14. Pd5:!! ed: 15. e6 Pe5 16. Db5: + Pc6 17. ef: + en wit heeft een sterke aanval. Kupretjtjik-Roisman 1979).

11. f4 hg4: 12. Dg4: (In deze stelling behoort zwart niet 12. ... , a6? te spelen: 13. Ld7: + Dd7: 14. h5 Ph6 15. Lh6: Th6: 16. 0-0-0± Kupretjtjik-Bagirov 1978) Zwart kan beter 12. ... , Lg5: spelen of 12. ... , Lh5: 13. Dg2 g6! met goed spel voor hem.

b) 7. Le3! Pc6 (Minder goed is 7. ... , Pd7? 8. h4 cd: 9. Ld4: f6 10. Pf4 Lf7 11. ef: Pgf6: 12. De2 De7 13. g5 Pe4 14. 0-0-0 Dd6 15. De3 Pc3 16. Lc3: e5 17. Lh3!± v.d. Wiel-Christiansen 1982).

8. dc5: Pe5: (8. ... , Dh4 is niet goed bijv. 9. Pb5 Ph6 10. h3 Tc8 11. Pg3 Pe5: 12. Pa7: Tc5: 13. c3 Pc4 14. Lc5: Lc5: 15. Da4+ Ke7 16. Lc4: Df6 17. 0-0 Df3 18. Ld5: ed: 19. Tae1+ en wit wint. Nunn-Sosonko 1982).

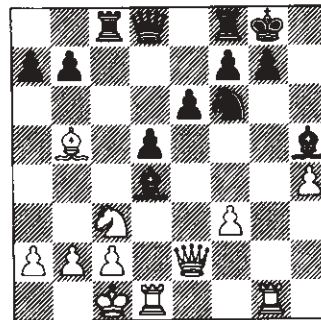
9. Pd4 Een erg interessante stelling met meerdere mogelijkheden voor zwart, zoals:

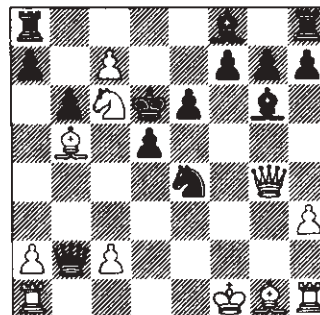
b.1) 9. ... , h5 10. Lb5+ Pd7 11. De2 Le7 12. f4 hg4: 13. c6! bc6: 14. Pc6: Dc7 15. Pe5 Pf6 16. Lc6 Td8 17. Pb5 Da5+ 18. Ld2 Db6 19. Pg6: ± Efimov-Machulsky 1979).

b.2) 9. ... , a6 10. f4 Pc4 11. Lc4: dc4: 12. f5 ef5: 13. gf5: De7 14. Kd2!! 0-0-0 15. fg6: hg6: 16. Dg4+ f5 17. Dg6: De5 18. Taf1 Lc5: 19. Tf5: en wit won. v.d. Wiel-Timman 1981.

b.3) 9. ... , Pc6 10. Lb5 Tc8 11. De2 Pf6 12. 0-0-0 Lc5: 13. h4 h5 14. gh5: Lh5: 15. f3 0-0! 16. Thg1 Pd4: 17. Ld4: Ld4: met scherp spel, waarbij ik voor zwart de beste mogelijkheden zie. Kupretjtjik-Spiridov 1981.

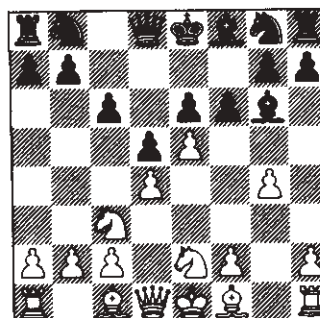
b.4) 9. ... , Pf6!? 10. f4 Peg4: 11. Lb5+ Ke7 12. Lg1 Dc7 13. c6 b6 14. De2 Df4: 15. c7 Pe4 16. Pc6+ Kd6 17. h3 Dg3+ 18. Kf1 Dc3: 19. Dg4: Dbe2:

Een erg moeilijk te beoordelen stelling. Een partij 1982 tussen Braga en Timman eindigde in remise na 20. a4 Da1:+ 21. Kg2 f5 22. Dh4 Df6 23. Lh2+ Kc5 24. Pb8 Dh4: 25. c8D+ Kb4 26. Tb1+ Ka3 27. Ta1+ Kb4 28. Tb1+ Ka3 29. Ta1+ Kb4 (1/2-1/2).

Het is een beetje onwaarschijnlijk, dat het bovenstaande zich in een zo solide opening als de Caro-Kann voordoet.

IV. 6. ... , f6

Ik weet niet waarom deze goede zet door de grootmeesters wordt vermeden. Toch denk ik, dat dit de beste zet voor zwart is.

7. Pf4 (Een andere mogelijkheid is 7. h4, bijv. 7. ..., fe:? 8. h5 Lf7 9. de: Pd7 10. f4 Lc5 11. Pd4 Db6 12. Pa4 Da5 + 13. c3 Ld4: 14. Dd4: c5 15. Dd1 0-0-0 16. Le3 Pe7 17. Pc5: Pc5: 18. b4± v.d. Wiel-Messa 1981. Op 7. ..., h4 antwoordt men het beste met 7. ..., c5!?)

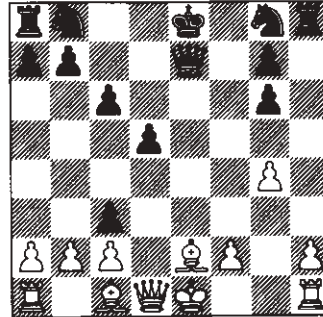
7. ..., fe5:

a) 8. Pg6: hg6: 9. de5: Pd7! (Wit krijgt winstkansen na 9. ..., Lc5? 10. Lf4 Db6 11. Dd2 Lf2+ 12. Df2: Db2: 13. Kd2! Da1: 14. Lg5 Th3 15. Pb5! De5: 16. Lf4 Db2 17. Pc7+ Kd7 18. Lh3+ +- Balasjov-Bellon 1979)

10. Lf4 Db6 11. Dd3 0-0-0 12. 0-0-0 Lb4 13. Dg6: Df2: 14. Pe2 Tf8 15. Lg5 Th2: 16. Th2: Dh2: 17. Pf4 Le7! 18. Pe6: De5: 19. Lh4 Lh4: 20. Pf8: Df4+ (-+) Kuprejtjik-Peresipkin 1976.

b) 8. de5: Lf7 9. Lh3 (9. De2 Pd7 10. Ld2 Dc7 11. Pd3 0-0-0 12. 0-0-0 h5 hetgeen zwart een iets beter spel bezorgt) 9. ..., Pd7 10. De2 Dc7 11. g5 De5: 12. Pe6: Le6: 13. Le6: Ld6 14. Ld2 Pe7 15. 0-0-0 De2: 16. Pe2: Pc5 17. Lg4 0-0 18. Le3 Pg6 met enig voordeel voor zwart (Kapengut-Bagirov 1981)

c) 8. Pe6: De7 9. Pf8: ed4: + 10. Le2 dc3: 11. Pg6: hg6:!

(Minder goed is 11. cb: 12. Lb2: hg: 13. Dd4! Pf6 14. g5 Ph5 15. 0-0-0! 0-0 16. Lh5: gh: 17. f4± Efimov-Vdovin 1979) 12. Dd3 Pf6 13. Dc3: Pbd7 14. Le3 Pe4 15. Dd4 0-0 16. 0-0 Dh4 17. f3 Pg3! 18. hg3: Dg3: + (1/2-1/2). Een goede variant voor zwart (Nunn-Ulf Andersson 1982)

Vertaling uit het Zweedse "SSKK Bulletin" en bewerking door W.A. Molenkamp.

12e PROPAGANDA-BEKERTOERNOOI

Op 1 maart 1985 zal de inschrijving worden opgesteld voor deelname aan het 12e Propaganda-bekertoernooi.

Deelname aan dit toernooi staat open voor een ieder, dus ook voor niet-leden van de N.B.C. Voor deze laatste is dit een goede kans kennis te maken met onze bond en correspondentieschaak in het bijzonder.

Gedurende de afgelopen tijd loopt het ledental van onze bond enigszins terug. Dit verschijnsel doet zich overigens ook in andere verenigingen voor. Ik verzoek dan ook alle leden van onze bond, vrienden en bekenden op de mogelijkheid van deelname aan dit toernooi te wijzen. Mogelijk zijn er onder deze mensen toekomstige enthousiaste leden te werven. Schrijf zelf vandaag nog in door overmaking van f 4,- op gironr. 13.65.400 t.n.v. penningmeester N.B.C. te Middenmeer, onder vermelding van "12e Bekertoernooi".

Niet-leden betalen f 6,-. Inschrijving is mogelijk tot 1 juli 1985.

Voor verdere bijzonderheden omtrent dit toernooi verwijs ik naar het inlegvel in dit blad. Mocht u propagandamateriaal nodig hebben, laat mij dit dan even weten.

G.K.P. van den Haak
propagandaleider.

INTERNATIONALE WEDSTRIJDEN

door G.K.P. van den Haak

WERELDTOERNOOIEN 1984 (vervolg december nr. 84, blz. 148)

Hoofdklasse 1984:

- H-353:** 1. Vodjasov (SU) 6 uit 6; 2/3. Palsson (S), Liermann (DDR) 4½; 4. Gebhardt (BRD) 3; 5. Rehde (DDR) 2; **6. Bolhuis (NL) 1**; 7. Nielsen (US) 0.
H-365: 1/2. Schulte (BRD), Thompson (GB) 5 uit 6; 3. Gersjinskij (SU) 4; 4. Richter (DDR) 3; 5. Woldmo (CA) 2½; 6. Hauswald (DDR) 1½; **7. Carstens (NL) 0**.
H-372: 1/2. Cleland (US), **Visser (NL) 5 uit 6**; 3/4. Schallies (DDR), Svejaka (SU) 3; 5. Chiesa (I) 2; 6/7. Rajala (SF), Halaszyn (PL) 1½.
H-328: 1/2. Frenzel (DDR), Maritjev (SU) 5 uit 6; 3. Gosme (CA) 4; **4. Lemson (NL) 3**; 5. Ebisch (DDR) 2½; 6. Kotek (PL) 1; 7. Stopa (BRD) ½.
H-383: 1. Beyen (B) 5½ uit 6; 2. Tkajk (SU) 5; **3. Koevoets (NL) 4½**; 4. Stolz (BRD) 2½; 5. Fink (DDR) 2; 6. Karig (DDR) 1½; 7. Subotic (YU) 0.

EUROPATOERNOOIEN 1983

Hoofdklasse:

- H-573:** 1. W. Knebel (BRD) 5 uit 6; 2. F.F. Brozman (SU) 4; 3. Dr. M. Ripper (DDR) 3½; 4/6. **W.E. Engelkes (NL)**, H. Schmitz (BRD), F. Gera (H) 2½; 7. L. Ledmyr (S) 1.
H-608: 1/2. A.S. Gerschberg (SU), H. Kutlu (TR) 5 uit 6; 3/4. A. Vollak (DDR), K. Stephan (BRD) 3; 5/6. **L.C.M. Diepstraten (NL)**, E. Nilsson (S) 2½; 7. B. Behrendt (BRD) 0.
H-GT-81: 1. P. Krejcar (CS) 11 uit 14; **2. J.W. van Willigen (NL) 10½**; 3/5. W.A. Waitonis (SU), N.P. Woizik (SU), B. Engel (DDR) 10; 6. W. Rettenbacher (A) 8½; 7/8. H. Fabig (BRD), Dr. W. Denk (BRD) 7½; 9. J. Turczynowicz (PL) 6; 10/11. W. Traut (BRD), H. Steinhauser (A) 5½; 12. K. Schulz (DDR) 5; 13. P. Petrovic (YU) 4½; 14. N. Pedersen (DK) 3½; 15. L. Wolf (DDR) 0.
H-GT-84: 1. E. Flacker (BRD) 13 uit 14; 2. F. Isachievici (R) 10½; 3. Dr. S. Lüttke (BRD) 10; 4. F. Mayr (A) 9; 5. E. Lund (S) 8½; 6. V. Markytán (CS) 8; 7. P. Lorand (F) 7½; 8/10. F. Alojzy (F), A. Hacker (BRD), H. Landmann (DDR) 7; 11. W. Müller (DDR) 6½; **12. J.W.B. Bevert (NL) 5**; 13. T. Pettersson (S) 3; 14. L. Blazek (CS) 2; 15. G. Hofmann (A) 0.
H-652: 1. H. Mammen (BRD) 5 uit 6; 2. M. Maliszewski (PL) 4½; **3. E.B. Jostmeijer (NL) 4**; 4. D. Pon-grac (A) 3½; 5. G. Gerds (BRD) 2½; 6. J.L. Ormond (CH) 1½; 7. H. Grafe (DDR) 0.
H-GT-79: 1. F. Bachmann (BRD) 12 uit 14; 2. L.A. Wlasow (SU) 11½; 3/5. F. Alojzy (F), L. Jánosi (H), W.N. Jurgenson (SU) 10½; 6. G.A. Sobolew (SU) 10; 7. M. Hennings (A) 8½; **8. J. van Willigen (NL) 7**; **9. M.J.G. Oomen (NL) 6**; 10. W. Montag (BRD) 5½; 11. P.K. Trussler (GB) 5; 12/13. C. Jouan (B), J. Hammerthaler (BRD) 3½; 14. K. Szimmat (F) 1; 15. M. Eriksson (S) 0.
H-GT-88: 1/3. W.N. Jurgenson (SU), Prof. T. Pranitschi (R), G. Brückel (BRD) 12 uit 14; 4. H. Hopp (DDR) 10; 5. R. Salvadori (I) 9; **6. P. Raymaekers (NL) 8**; 7/8. G. Klarius (DDR), L. Hansson (S) 7½; **9. D. Bos (NL) 7**; 10/11. J.M. Soler (E), Dr. T. Nestor (R) 6; 12. K. André (BRD) 4½; 13. A. Vetter (BRD) 2½; 14. V. Kuril (CS) 1; 15. S. Smetanisch (SU) 0.
H-579: 1. K. Berthold (A) 4½ uit 6; 2/3. Dr. I. Kelemen (H), **Dr. J.G.L. van Lent (NL) 4**; 5/6. E. Ehmig (BRD), D. Kappes (BRD) 2; 7. A. Becher (DDR) 1.
H-633: 1. W. Schmidt (BRD) 5 uit 6; **2. H. Lamein (NL) 4½**; 3. G. Walker (CH) 4; 4. Dr. W. Denk (BRD) 2½; 5. R.G. Bakker (GB) 2; 6/7. P. Phillips (GB), R. Hiavnicka (DDR) 1½. **z.**
H-641: 1. B. Peric (YU) 5½ uit 6; 2/3. **J. Huisjes (NL)**, L. Mathieu (F) 4; 4. K. Söntges (BRD) 3; 5. K. Ramm (BRD) 2½; 6. L.P. Malow (SU) 2; 7. E. Klugert (DDR) 0.
H-678: 1. G. Terreaux (CH) 5 uit 6; 2. H.J. Büchner (DDR) 4½; 3. K. Wrba (BRD) 4; 4. Dr. G. Borsky (CS) 3½; 5. Dr. J. Windheuser (BRD) 3; 6. G. Bucur (R) 1; **7. J.v.d. Griend (NL) 0**.
H-625: 1. **G.J. Welling (NL) 5 uit 6**; 2/3. R. Bjerkhaug (N), H.G. Klein (BRD) 4½; 4. Ing. H. Holous (CS) 3½; 5. G. Bleck (BRD) 2; 6. H. Peterhänsel (BRD) 1½; 7. M. Artschwadse (SU) 0.
H-656: 1. **H. Dullemond (NL) 5½ uit 6**; 2/3. G.H. Windebank (GB), M. Ochs (BRD) 4½; 4. J. Pfennig (DDR) 3; 5. M. Balduino (I) 2½; 6. J. Salo (SF) 1; 7. F. Gottstein (DDR) 0.
H-GT-98: 1. Vi. Markytan (CS) 11½ uit 14; 2. Dr. N. Manuelyan (BRD) 11; 3. J. Jankowski (PL) 10½; 4. H. Muri (CH) 9; 5. M. Tóth (H) 8½; 6/7. **J.W. van Willigen (NL)**, A. Nissen (DK) 7½; 8. H. Trübenbach (DDR) 7; 9. W.I. Laptew (SU) 6½; 10. D. Kugeler (BRD) 6; 11/12. E. Gossmann (BRD), K. Förster (DDR) 5½; 13. M. Baes (B) 5; 14/15. A. Schmaranzer (A), G. Preusse (DDR) 2.
H-GT-102: 1. H. Klæboe (N) 13½ uit 14; 2. A. Donev (BG) 11½; **3. J.W. van Willigen (NL) 11**; 4. A. Hel-wing (BRD) 9; 5/6. L. Ekenlöv (S), L. Geisendorf (DDR) 8½; 7/8. H. Engl (BRD), A. Hacker (BRD) 8; 9. P. Denaro (I) 7½; 10. B. Liebscher (DDR) 5½; 11. F. Sawtschur (SU) 5; 12. W. Jop (PL) 4; 13. E. Bortnik (PL) 3; 14. Ing. P. Topolski (YU) 2; 15. M. Nevrla (CS) 0.
H-GT-85: 1. K. Podzielny (BRD) 12½; 2. H. Helledie (DK) 11½; 3/5. Prof. P. Stahl (CS), S. Goerlinger (F), R. Weinmesser (A) 10; 6 P. Dumitriu (R) 8, J. Dr. N. Manuelyan (BRD) 7½; 8/9. H. Franke (DDR), R. Zimmermann (BRD) 6; 10. A. Grecu (R) 5½; 11. G. Preusse (DDR) 5; 12/13. A. Maier (A), L. Frenzel (DDR) 4; 14. A. Nissen (DK) 3½; **15. A. Vriezen (NL) 1½**.
H-615: 1. **R. Duursma (NL) 5½ uit 6**; 2. W.N. Lysanow (SU) 5; 3. J. Papai (H) 3½; 4. H. Engl (BRD) 3; 5. B. Göhle (BRD) 2; 6/7. G. Prietsch (DDR), L. Voltolini (I) 1.
H-616: 1. M. Kervaire (CH) 5½ uit 6; 2. E. Winkler (BRD) 4½; 3. U. Gräbe (BRD) 4; **4. Dr. H. ter Kuile (NL) 3½**; 5. L. Voltolini (I) 2½; 6. W. Jop (PL) 1; 7. R. Kunze (DDR) 0.
H-623: 1. G. Staf (S) 5½ uit 6; **2. C. Praagman (NL) 5**; 3. N. Sehn (BRD) 4½; 4. L. Nagy (H) 2; 5. P.

Czastitz (DDR) 2; 6. J. da Silva Lopes (Port) 1; 7. B. Klawitter (BRD) 0.

H-631: 1. V.V. Semaska (SU) 5½ uit 6; 2. **H.W. v.d. Wal (NL)** 5; 3. E. Degenkolbe (DDR) 4; 4. A. Saremba (BRD) 3½; 5. R. Heyn (BRD) 2; 6. R. Hagberg (S) 1; 7. W. Ties (A) 0.

1984:

H-653: 1. J.L. Grischtschuk (SU) 5 uit 6; 2. P. Rawcliffe (GB) 4½; 3. S. Stammberger (DDR) 4; 4. W.D. Raschke (BRD) 3; 5. W. Rost (BRD) 2½; 6. P.C. Fernandez (E) 2; 7. **D. de Bos (NL)** 0.

H-655: 1. J. Saedler (DDR) 5½ uit 6; 2. A.W. Sarenin (SU) 5; 3. D. Peuker (BRD) 3½; 4. **H. Wolthuis (NL)** 3; 5. S. Carlsson (S) 2½; 6. J.L. Ormond (CH) 1½; 7. G. de Buhr (BRD) 0.

H-GT-103: 1. M. Marinica (R) 13½ uit 14; 2/3. A. Korchut (PL), **Mr. F.M. Jaeger (NL)** 11; 4. K. Beyer (DDR) 10½; 5. I. Altschulder (SU) 9½; 6. Ing. J. Zitek (CS) 8½; 7. N. Barabanow (SU) 7½; 8/9. B. Haas (BRD), H. Franke (DDR) 6½; 10. K. Förster (DDR) 6; 11. K. André (BRD) 5; 12. E. Surborg (BRD) 4½; 13. L. Roch (YU) 3½; 14. A. Soja (PL) 1½; 15. A. Schmaranzer (A) 0.

1984:

H-651: 1. A.J. Kikust (SU) 5½ uit 6; 2. **P.H.M. Wijnand (NL)** 5; 3. O. Thal (BRD) 3½; 4. J. Andersson (S) 3; 5. K.H. Söntges (BRD) 2; 6. H. Hackenberg (DDR) 1½; 7. J. Parzer (A) ½.

H-GT-96: 1/2. E.J. Raaliste (SU), H. Littke (DDR) 12½ uit 14; 3. N.G. Schtschebenjuk (SU) 11; 4. **J.W. van Willigen (NL)** 9½; 5. J. Burg (BRD) 9; 6/7. P.M. Bernabe (E), H. Wiegand (BRD) 8½; 8. B. Bläsing (DDR) 7; 9/10. Ing. J. Dobruchowsky (PL), T. Pettersson (S) 6½; 11. G. Hofmann (A) 6; 12. B. Liebscher (DDR) 3½; 13. A.A. Aaldijk (F) 3; 14. R. Cizek (PL) 1; 15. E. Ehmig (BRD) 0.

H-GT-97: 1. S. Petersen (DK) 12½ uit 14; 2. H. Tuominen (SF) 12; 3/4. Ing. P. Stahl (CS), **M.P. Ruisdonk (NL)** 10½; 5. A. Lippmann (DDR) 9; 6. G.A. Sakalinskas (SU) 8; 7. H.J. Fink (DDR) 7; 8/10. P. Stepán (CS), W. Schröder (DDR), T. Pettersson (S) 6½; 11. S. Stachanczyk (PL) 5½; 12. R. Kurzyjanski (PL) 4½; 13. Dr. D. Molzahn (BRD) 3½; 14. **J.C. Bol (NL)** 1½; 14. E. Ehmig (BRD) 0.

H-645: 1. **G.J.M. Harbers (NL)** 5 uit 6; 2. H.H. Zielinski (BRD) 4; 3/5. W. Traut (BRD), H. Nüssle (CH), E. Gerloff (DDR) 3; 6. Ing. Z. Karwowski (PL) 2; 7. Dr. R. Incelli (I) 1.

H-700: 1/2. J. Jouhaneau (F), Z. Czibulka (H) 5½ uit 6; 3. **J. v.d. Griend (NL)** 4; 4/5. K.H. Göbel (BRD), C. Schubert (DDR) 2; 6/7. G. Zenov (BG), A. Drechsler (BRD) 1.

H-GT-93: 1. J. Krolkowski (PL) 12 uit 14; 2/3. W. Fahrenholz (DDR), Dr. H. Wutte (A) 11; 4/6. P.R. Bagnall (GB), V. Koskinen (SF), A. Hacker (BRD) 8½; 7. P. Denoro (I) 8; 8. **J. de Glopper (NL)** 7½; 9. W.W. Papkin (SU) 6½; 10. A. Maier (A) 6; 11. H. Franke (DDR) 5½; 12. K. Paskevicius (SU) 5; 13/14. K. Arnold (DDR), J.L. Ormond (CH) 3½; 15. M.S. Metodiev (BG) 0.

H-654: 1/2. **C.L.T. Nieland (NL)**, W.W. Jukin (SU) 5 uit 6; 3/4. A. Drechsler (BRD), W. Duckstein (BRD) 3½; 5. H. Hauswald (DDR) 3; 6. H. Muri (CH) 1; 7. E. Bortnik (PL) 0.

H-GT-107: 1. R.I. Raidna (SU) 11 uit 14; 2/3. R. Pardon (B), H. Tuominen (SF) 10½; 4. **D. Alderden (NL)** 9½; 5. H. Klausner (DDR) 9; 6. D. Stanesco (R) 8½; 7/8. R. Nuber (BRD), M. Marinica (R) 8; 9. P. Gajewski (PL) 6½; 10. P. Denaro (I) 5½; 11/13. D. Ogdansky (SU), A. Nowak (PL), F. Alojzy (F) 5; 14. D. Wachsmuth (DDR) 3; 15. W. Franke (DDR) 0.

H-658: 1. Dr. N. Botoc (R) 4½ uit 6; 2. H. Zimmerman (DDR) 4; 3. R. Deppe (BRD) 3½; 4. Dr. L. Buzzoni (I) 3; 5. J. Fischer (A) 2½; 6. **H. Wolthuis (NL)** 2; 7. G. Grüneberg (DDR) 1½.

H-GT-95: 1. D. Blade (BRD) 11½ uit 14; 2. F. Mayr (A) 10½; 3. I. Pospisil (CS) 10; 4/6. J. Karnowka (PL), **Mr. A.E.J. Kuhlmann (NL)**, Dr. L. Cane (I) 9½; 7. G. Radosztics (A) 7½; 8. **J.R.B. Polee (NL)** 7; 9/10. M. Barbaro (I), H. Franke (DDR) 6; 11/12. H. Gerisch (BRD), G. Szatkiewicz (PL) 5; 13. H. Wolf (BRD) 4; 14. J. Wejborra (A) 2; 15. W. Müller (DDR) 0.

H-GT-108: 1. G. Mischkinis (SU) 13½ uit 14; 2. B.G. Eroschkin (SU) 12; 3/4. L. Hansson (S), M. Marinica (R) 9½; 5/6. J. Jedlicka (CS), M. Mossekel (BRD) 8; 7. G. Preusse (DDR) 7½; 8. S. Mesaros (YU) 6½; 9. H. Wolf (BRD) 5½; 10/12. M.J. Soler (E), A. Plawgo (PL), U. Schmidt (DDR) 4½; 13/14. T. Pettersson (S), G. Arboscilli (I) 4; 15. **T. Timmermans (NL)** 3½.

WERELDTOERNOOIEN 1984:

Eerste klasse:

gr. 562: 5. v. Rooijen (NL) 2 pt.; **gr. 564:** 5/7. Penninkof (NL) 0 pt.; **gr. 575:** 6/7. Heel (NL) 1½ pt.; **gr. 587:** 6. Veltrop (NL) 2 pt.; **gr. 598:** 2/4. van Dijk (NL) 4 pt.; **gr. 599:** 6/7. Veldheer (NL) 0 pt.; **gr. 612:** 2. Kruimer (NL) 5 pt.; **gr. 652:** 5. Heel (NL) 1½ pt.; **gr. 719:** 3/5. v. Rooijen (NL) 3½ pt.

Tweede klasse:

gr. 405: 2/5. Swinkels (NL) 3½ pt.; **gr. 413:** 1. v. Lieshout (NL) 4½ pt.; **gr. 448:** 6/7. Korthuys (NL) 1½ pt.

Derde klasse:

gr. 400: 6. Erwich (NL) 1 pt.; **gr. 458:** 4. de Neef (NL) 3 pt.; **gr. 478:** 1. Gilissen (NL) 5½ pt.; **gr. 386:** 6. Hollart (NL) 1 pt.; **gr. 474:** 2. Spanjers (NL) 4½ pt.; **gr. 479:** 2. v.d. Berg (NL) 4½ pt.

EUROPATOERNOOIEN 1984:

Eerste klasse:

gr. 1079: 5. G. Veltrup (NL) 3 pt.; **gr. 1117:** 4. J. v. Arkel (NL) 3 pt.; **gr. GT 167:** 6. J. Jansen (NL) 9 pt.; **gr. 1121:** 2. H. Mus (NL) 5 pt.; **gr. GT 156:** 11/12. P. v. Rooijen (NL) 4½ pt.; **gr. GT 160:** 14. A. Schakenraad (NL) 1 pt.; **gr. 1055:** 1/2. C. Hendriks (NL) 5 pt.; **gr. GT 158:** 1. C. Gouw (NL) 13 pt.; **gr. 1113:** 3. M. Brand (NL) 3½ pt.; **gr. 1138:** 1. A. v.d. Berg (NL) 5½ pt.; **gr. 1146:** 4. W. Heel (NL) 3½ pt.; **gr. 1163:** 1. C. v.d. Kooij (NL) 5½ pt.

(slot volgt)

EINDSTANDEN BV-83 EN BDF-GROEPEN II

BV-83-41		BV-83-59		BV-83-74	
1. G. Kamps	x 1 1 1 1 4	1. H.H. Lenting	x 1 1/2 1 1 3 1/2	1. J. v.d. Kooij	x 1 1/2 1 1 3 1/2
2. P.P.W. Thijssen	0 x 1 1 1 3	2. P. Spiereburg	0 x 1 1 1 3	2. F. Stevens	0 x 1 1 1 3
3. G.H. Kroes	0 0 x 1 1/2 1 1/2	3. T.R.P. Bijlsma	1/2 0 x 1/2 1 2	3. E.E. Michaud	1/2 0 x 1/2 1/2 1 1/2
4. J.A. Kragten	0 0 0 x 1 1 1	4. R.A. Paanakker	0 0 1/2 x 1/2 1	4. P.G.M. Roosendaal	0 0 1/2 x 1 1 1/2
5. L. Schnitzler	0 0 1/2 0 x 1/2	5. K.J. v. Opstal	0 0 0 1/2 x 1/2	5. H.C. v. Rooye	0 0 1/2 0 x 1/2
BV-83-43		BV-83-60		BV-83-76	
1. J.C. Schot	x 1/2 1 1 1 3 1/2	1. N.W.C. Stuyfzand	x 1/2 1 1 1 3 1/2	1. L. Hulst	x 1 1/2 1 1 3 1/2
2. E. Fijstra	1/2 x 1 1 1 1 3 1/2	2. T.T. Brandsma	1/2 x 1 1 1 3 1/2	2. H.G.C. v. Woerden	0 x 1 1 1 3
3. J. Brinkhuis	0 0 x 1 1 2	3. P.B. v. Dalisen	0 0 x 1 1 2	3. B. de Vries	1/2 0 x 1 1 2 1/2
4. A.B.M. Bodewes	0 0 0 x 1 1	4. J.C. Bol	0 0 0 x 0 0	4. C.J. Groenedal	0 0 0 x 1 1
5. J.R. v. Nijnatten	0 0 0 0 x 0	5. E.P.M. Wagemans	0 0 0 0 x 0	5. H.C. v. Rooye	0 0 0 0 x 0
BV-83-49		BV-83-62		BV-83-89	
1. A.A. Faber	x 1 1/2 1 1 3 1/2	1. J.C. Evers	x 1 1/2 1 1 2 1/2	1. R.G.M. Nobbe	x 1/2 1 1 1 3 1/2
2. J.W.A.M. Festen	0 x 1 1 1 3	2. L. Nicolaes	0 x 1 1 1 3	2. M. Masmeljer	1/2 x 1 1 1 3 1/2
3. W. v.d. Akker	1/2 0 x 1/2 1 2	3. I. Dijkstra	1/2 0 x 1 1 2 1/2	3. L. Zuiver	0 0 x 1 1 2
4. C.T.K. Kaptein	0 0 1/2 x 1 1 1/2	4. F.H.M. Jonkman	0 0 0 x 0 0	4. P. Taanman	0 0 0 x 1 1
5. J.R. v. Nijnatten	0 0 0 0 x 0	5. O. Wilgenhof	0 0 0 0 x 0	5. K.M. Bakker jr.	0 0 0 0 x 0
BV-83-52		BV-83-63		BV-83-92	
1. N. Andriessen	x 1 1 1 1 4	1. B. de Haan	x 1/2 1/2 1 1 3	1. C.A. Kruijff	x 1 1 1 1 4
2. A. v.d. Wal	0 x 1 1 1 3	2. W. Oosterbeek	1/2 x 1/2 1 1 3	2. K.A. Groeneveld	0 x 1 1 1 3
3. R.M. Keyzer	0 0 x 1 1 2	3. W.A.P.M. Vugts	1/2 1/2 x 1 1 3	3. P. Taanman	0 0 x 1 1 2
4. C.T. Kaptein	0 0 0 x 1 1	4. H. Post	0 0 0 x 1/2 1/2	4. H. Stikkelbroeck	0 0 0 x 1 1
5. J.Th. Terpstra	0 0 0 0 x 0	5. G. v. der Zandt	0 0 0 1/2 x 1/2	5. J.A. Duyvestijn	0 0 0 0 x 0
BV-83-56		BV-83-66		BV-83-100	
1. G. Brandhoff	x 0 1 1 1 3	1. H.J. Langedam	x 1 1 1 1 4	1. G. Hardeman	x 1 1 1 1 4
2. R. Janssen	1 x 1/2 1 1 3	2. M.A.C. Koevoets	0 x 1 1 1 3	2. D. Buurema	0 x 1 1 1 3
3. F. Peters	0 1/2 x 1/2 1 2	3. Y.G. Kits	0 0 x 1 1 2	3. D. Moorer	0 0 x 1 1 2
4. W. Lenting	0 1/2 1/2 x 0 1	4. T. v. Wensveen	0 0 0 x 1 1	4. P.D. Vullers	0 0 0 x 1 1
5. C. Zee	0 0 0 1 x 1	5. E. Jacobse	0 0 0 0 x 0	5. A.W. Donker	0 0 0 0 x 0
BV-83-57		BV-83-67		BDF-78-4	
1. H.J.M. Leeners	x 1/2 1/2 1 1 3	1. D. Alderden	x 1/2 1 1 1 3 1/2	1. G. Hamers (1e na loting)	x 1/2 1 0 1 2 1/2
2. R. v.d. Plas	1/2 x 1 1/2 1 3	2. J. Besemer	1/2 x 1 1 1 3 1/2	2. W. Bor	0 x 1 1/2 1/2 2 1/2
3. H. Versteeg	1/2 0 x 1 1 2 1/2	3. Y.G. Kits	0 0 x 1 1 2	3. D. Betlem	0 0 x 1 1 2
4. W.J. Lenting	0 1/2 0 x 1 1 1/2	4. A.G. v.d. Ploeg	0 0 0 x 1 1	4/5. P. Bresser	1 1/2 0 x 0 1 1/2
5. W. Markwat	0 0 0 0 x 0	5. A. Kok	0 0 0 0 x 0	P. de Boer	0 1/2 0 1 x 1 1/2

OVERIGE BEËINDIGDE GROEPEN

BDF-78-5

1. M. Etmans	x	1	1	1	3
2. H. Stevens	0	x	1	1	2
3. J. v. Duiken	0	0	x	1	1
4. D. Vermaas	0	0	0	x	0

H-196

1. I.J. Hoekstra	x	1	0	1	1	1	1	5
2. M. Verolme	0	x	½	1	½	1	½	3½
3/4. J. Blijlevens	1	½	x	0	½	1	0	3
H. Boerkamp	0	0	1	x	1	0	1	3
5/6. J. Lemaire	0	½	½	0	x	½	1	2½
J. v. Willigen	0	0	0	1	½	x	1	2½
7. A. Schenning	0	½	1	0	0	0	x	1½

M-117

1. T. de Ruiter	x	½	1	1	1	1	½	5
2. D. Langerak	½	x	1	½	½	½	1	4
3. C. v.d. Kleij	0	0	x	1	1	½	1	3½
4. F. v.d. Klashorst	0	½	0	x	1	1	½	3
5/6. J. v. Welzen	0	½	0	0	x	½	1	2
H. Westerman	0	½	½	0	½	x	½	2
7. P. Kuijsten	½	0	0	½	0	½	x	1½

H-202

1/2. A. Zagt	x	1	½	1	0	1	1	4½
N. Nakad	0	x	1	1	1	½	1	4½
3. P. Spieringshoek	½	0	x	1	0	1	1	3½
4/5. F. Kroon	0	0	0	x	1	1	1	3
G. Hibma	1	0	1	0	x	0	1	3
6. D. Meiboom	0	½	0	0	1	x	0	1½
7. A. Aaldijk	0	0	0	0	0	1	x	1

M-124

1. A. v.d. Heijden	x	1	½	½	½	1	1	4½
2/3. E. Fijlstra	0	x	½	1	1	½	½	3½
F. Bleker	½	½	x	½	½	½	1	3½
4. K. Hartog	½	0	½	x	1	½	½	3
5/6. E. Nöcker	½	0	½	0	x	½	1	2½
H. Galjé	0	½	½	½	½	x	½	2½
7. M. Loman	0	½	0	½	0	½	x	1½

H-220

1. R. Thierry	x	1	0	½	1	1	1	4½
2/3. H. v.d. Kieft	0	x	1	½	½	1	1	4
G. Pokorny	1	0	x	1	½	1	½	4
4. J. Praagman	½	½	0	x	½	½	1	3
5. P. Bon	0	½	½	½	x	½	½	2½
6/7. H. Suijndorp	0	0	0	½	½	x	½	1½
Th. Schut	0	0	½	0	½	½	x	1½

UITSLAGEN

Wedstrijdleider H.J. Mostert,
Boedapeststraat 34, 2034 CZ Haarlem.

NBC-15/VOLMAC grootmeestertournooi 61. Bergraser 0 Rittner.

NBC-15/VOLMAC meestertournooi 51. Orseth 1 van Geel

Kampioensgroep 1984 (K/13) 68. Thorn Leeson 0 Pagel, 69. Thorn Leeson ½ Helsloot, 70. van Buuren 1 Thorn Leeson.

Landenwedstrijd

Frankrijk bord 19. H. van Gool 11 Mondy, bord 24. Rahder 1 de Winne. Stand: NBC9-Frankrijk 13.

PRIJSLIJST N.B.C.

Contributie	f 35,--	S-groep (1, 2 of 3 partijen)	f 3,--
200 Schaakkaarten		7-kwalificatiegroep	f 4,--
incl. verzendkosten	f 10,--		

STEUN ONS PROPAGANDAFONDS

Giro penningmeester N.B.C., Amersfoort, 1 36 54 00

I.C.C.F. - KWALIFICATIEWEDSTRIJDEN

Europatoernooien

7-groep	f 4,50
15-groep	f 6,50

Wereldtoernooien

7-groep	f 4,50
15-groep (alleen M-klasse)	f 6,50

Giro H.J. Mostert, Haarlem, 48.73.30.

Boekhandel W.P. van Stockum, Venestraat 11-13 te 2511 AR 's-Gravenhage (Tel. 070-656808): voor al uw (correspondentie)-schaakbenodigdheden, zoals schaakportefeuille voor 6, 8, 10 of 12 partijen; notatiebloks (50 vel) voor correspondentieschaak.